Влада - Радам !

ГОЛОС УКРАЇНИ

Газета Верховної Ради України

◆ № 54 (554) ◆ Середа, 24 березня 1993 року ◆ Ціна 15 крб.

Урожай-93

ПІВДЕНЬ: ДО СІВБИ ГОТОВІ!

На прес-конференції, проведеній керівниками держадміністрації та обласної Ради, повідомили: на Херсонщині готові до посівної кампанії.

За прогнозами хлібороби області зберуть 2 мільйони 800 тисяч тонн зерна. На поля вийдуть понад 3200 агрегатів, 6650 сівалок, 6340 тракторів. Приблизно 12 тисяч механізаторів планують завершити сівбу за сім робочих днів.

Проблема полягає в тому, що доведеться пересівати 66 тисяч гектарів озимини, збільшити площу ярової групи культур. Додала роботи торішня посушлива осінь: значні площі й досі не зорано на зяб.

Як сказали організатори зустрічі, пального все ж вистачить, щоб упоратися з комплексом весняних робіт. Водночас представник Президента в області Олександр Мельников попросив кореспондентів республіканських засобів інформації довести до владних столичних структур надзвичайну занепокоєність нинішніми складними умовами. Крим, Херсонщина, Миколаївщина перші вступають в боротьбу за хліб в умовах недостатньої зволоженості грунту, зміщених строків сівби та затяжної весни, проблеми енергозабезпечення тощо. Отже, в цей швидкоплинний «гарячий» період землеробів у всьому треба підтримувати. О. Мельников запевнив, що місцева влада потурбується, щоб необхідними ресурсами були забезпечені не лише колгоспи й радгоспи, а й фермерські господарства. Щоправда, вони мають укласти чіткі договори на продаж державі вирощеної продукції.

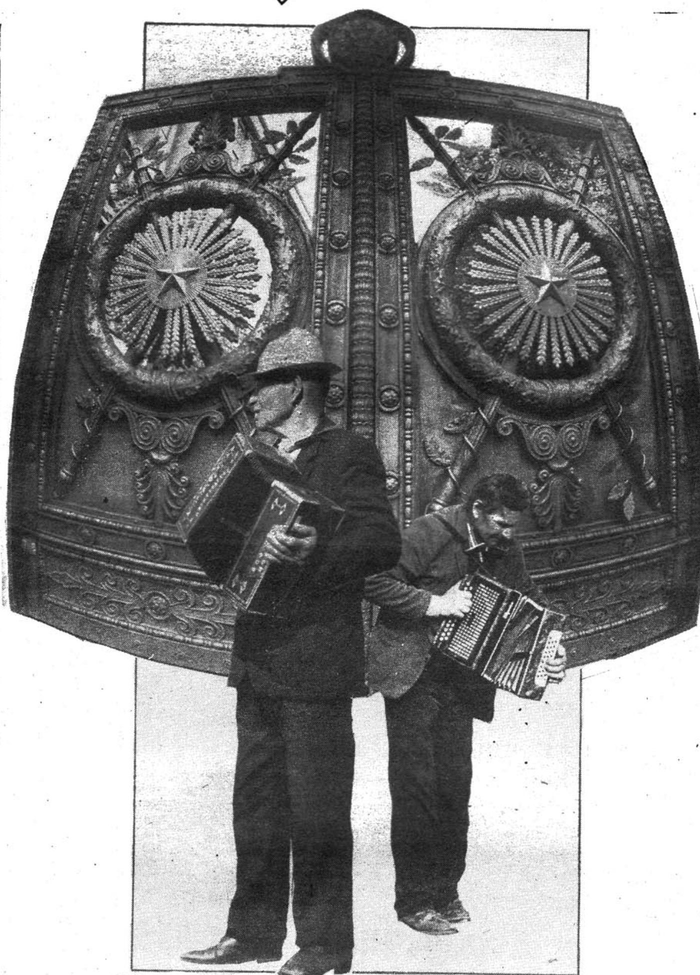
На карту нині поставлено все, щоб виростити хліб-93. Як і раніше, держава виділила значну дотацію для господарств — мільярдні суми. Вони підуть на закупівлю пального, техніки, насіння, добрив, запасних частин.

НЕ ТІЛЬКИ СУСІДИ, А Й СОЮЗНИКИ

Підписанням великого пакета двосторонніх документів завершився офіційний візит до Республіки Молдова урядової делегації України на чолі з Прем'єр-міністром Леонідом Кучмою. Серед них — угоди про торговельно-економічне співробітництво на 1993 рік, про співробітництво в галузі електроенергетики, транспорту, зв'язку, про освіту, науку і культуру та інші. На пропозицію української сторони було підготовлено та підписано угоду про умови і порядок обміну жилих приміщень між громадянами обох держав.

Згідно з досягнутою в результаті проведених міжурядових переговорів домовленістю в Україну в цьому році з Республіки Молдова надходитиме продукція машинобудування, насосно-компресорне устаткування, будівельні матеріали, комплектуючі вироби, традиційні товари — тютюн, вино. У зворотному напрямі підуть прокат, труби, комплектуючі вироби, спирт для виноробства.

У ході візиту відбулися розмови Леоніда Кучми і супроводжуючих його в поїздці офіційних осіб з Президентом Республіки Молдова Мірчею Снегурсм, Головою парламенту Петром Лучинським, Прем'єр-міністром Андрієм Сангелі.

ОПТИМІСТІВ МАЛО, І ТІ НЕВЕСЕЛІ

Місяць тому НДІ соціально-економічних проблем Києва запитав у громадян столиці, що вони думають про наше життя-буття. Оптимістів виявилось менше третини (28 відсотків), песимістів — 46 відсотків. Багато хто готовий активно влитися у веселі ряди демонстрацій протесту, але не менше людей, які байдужі навіть до цього «засобу покращення добробуту». Це — у Києві. А от у провінції, як не дивно, пожвавлення. Кажуть, минулої неділі у Чернігові був добрий базар, чимало базарувальників приїхали на власних машинах. Отже, бензин, спасибі урядові, на село дійшов..

Фотоколаж Михайла САЧКА.

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

ГОСТІ З БІЛОКАМ'ЯНОЇ

Як стало відомо з добре поінформованих джерел, 21 березня на запрошення «Громадянського конгресу України» Донецьк відвідала делегація російського «Гражданского союза». У міськраді відбулася консультативна нарада за участю лідерів Партії праці М. Азарова і Ж. Овчинникова, співголови «Громадянського конгресу України» О. Базилюка, представників «Интердвижения Донбасса», «Движения за возрождение Донбасса». З російської сторони були присутні голова Мосради М. Гончар, співголова всеросійського союзу «Обновление» І. Смирнов, представник Демпартії Росії В. Полуектов. Говорилось про всебічне зміцнення СНД. Гості з Москви негативно відгукнулись про політику свого Президента. На цю нараду було запрошено тільки кореспондентів трьох російськомовних видань. Того ж дня М. Гончар мав зустріч віч-на-віч з головою Донецької міськради, народним депутатом України Ю. Звягельським, а учасники наради взяли участь у мітингу місцевих соціалістів.

Юрій ДОЦЕНКО.

Актуально

НАСТУПНИЙ ХІД — ПРЕЗИДЕНТА

Збори демократичної громадськості Москви, які відбулися днями в столичному кінотеатрі «Октябрь», підтвердили: виступ Президента Росії Б. Єльцина по телебаченню не був простим експромтом. Це був результат напруженої «гри» його команди.

Спершу передбачалося, що сам Борис Миколайович виступить перед своїми прихильниками. Але несподіване горе — смерть матері — порушило президентські плани. Так що представляли Єльцина керівник його адміністрації С. Філатов та віце-прем'єр В. Шумейко. В кінотеатрі зі-

(Закінчення на 2-й стор.).

Читайте в номері

Розпорядження Президента України

Про Положення про Комісію з питань ядерної політики при Президентові України

1. Затвердити Положення про Комісію з питань ядерної політики при Президентові України (додається).

2. Кабінету Міністрів України передбачити в державному бюджеті на 1993 рік кошти на утримання штатних працівників секретаріату Комісії з питань ядерної політики та затвердити умови оплати їх праці.

Президент України **Л. КРАВЧУК**

м. Київ
19 березня 1993 року

ПОЛОЖЕННЯ

Про Комісію з питань ядерної політики при Президентові України

1. Комісія з питань ядерної політики (далі — Комісія) є консультативно-дорадчим органом при Президентові України, який створюється для вироблення науково обгрунтованих пропозицій щодо формування ядерної політики.

Основними завданнями Комісії є:

підготовка рекомендацій Президентові України щодо формування державної ядерної політики та механізмів її здійснення, в тому числі й у військовій сфері;

аналіз проектів нормативних актів з питань використання ядерної енергії;

оцінка відповідності концепцій та програм розвитку ядерно-енергетичного комплексу міжнародним вимогам і нормативам;

вивчення нових проектних і технічних рішень у галузі використання ядерної енергії, включаючи міжнародні проекти, що мають значення для України, та вироблення на цій основі відповідних пропозицій.

Комісія виступає як національний експерт з питань використання атомної енергії та поводження з радіоактивними відходами.

2. У своїй діяльності Комісія керується Конституцією і законами України, постановами Верховної Ради України, указами і розпорядженнями Президента України, рішеннями уряду України, міжнародними договорами та угодами.

3. Комісію очолює голова, який призначається Президентом України і йому підпорядковується. Персональний склад Комісії затверджується Президентом України за поданням голови Комісії.

Голова Комісії має двох заступників, які обираються Комісією.

4. Основною формою роботи Комісії є засідання, які проводяться в міру необхідності.

5. Організаційне забезпечення діяльності Комісії здійснюється її секретаріатом.

6. Комісія може в разі потреби залучати на договірній основі окремих учених, фахівців, у тому числі й з іноземних держав, утворювати групи експертів, консультантів для виконання завдань, покладених на Комісію.

7. Фінансове та матеріально-технічне забезпечення Комісії здійснюються за рахунок державного бюджету.

Телефонна розмова Л. Кравчука з Б. Єльциним

Як повідомила прес-служба Президента України, 22 березня відбулася телефонна розмова Л. Кравчука з Б. Єльциним.

Президент України висловив Борису Миколайовичу Єльцину глибоке співчуття у зв'язку з тяжкою втратою — смертю його матері Клавдії Василівни.

Л. М. Кравчук сказав, що він підтримує зусилля Президента Росії, спрямовані на тверде проведення демократичного реформаторського курсу.

НАСТУПНИЙ ХІД — ПРЕЗИДЕНТА

(Закінчення. Початок на 1-й стор.).

брався народ усе відомий — Ю. Черниченко, Г. Хазанов, А. Макаров та Г. Бурбуліс. Про це повідомило телебачення, але (як це водиться у вільних російських засобах масової інформації) найголовніше залишилося за кадром. А це «головне» багато в чому прояснює можливі наступні кроки президентської команди. Наприклад, В. Шумейко повідомив, що для проведення плебісциту 25 квітня вони хочуть скористатися положеннями Закону про вибори Президента.

Ніякове становище склалося з віце-президентом О. Руцьким. Однак, за словами В. Шумейка, після успішного проведення опитування Борис Миколайович долю Руцького, який зайняв «боягузливу позицію», вирішить. Схоже, лідери непримиренної опозиції прорахувались, рано скинувши з рахунку Єльцина, що вміє зосереджуватися в екстремальних ситуаціях. Підтримка з боку уряду (хоч і не «одностайна») йому вже забезпечена. Основні положення майбутньої Конституції РФ теж розроблені, але у свій час цей проект президентської команди парламент навіть не захотів розглядати. Загалом позиції Бориса Миколайовича не такі вже й слабкі, як декому здавалося. І навіть явна гра «в одні ворота» голови Конституційного суду мало що може змінити. Заява В. Зорькіна про те, що Президент здійснив ледь не державний переворот, схоже, поставила хрест не тільки на його політичній кар'єрі, а й на репутації в юридичному світі. Адвокат А. Макаров дуже чітко відзначив, виступаючи в «Октябрі», що Зорькін за своєю ініціативою прийняв до розгляду укази, яких в очі не бачив. А коли Конституційний суд «приймає до розгляду» слово Президента до народу, то тим самим показує всю свою сутність. Таким чином виникає питання про конституційність самого права Президента? На думку А. Макарова та С. Філатова, змова готувалася саме командою Р. Хасбулатова. А початком їй мав стати виступ Президента перед народом.

Лілія ГЕОРГІЄВА.

Москва.

«...ДУМАТЬ, СІЯТЬ, НЕ ЖДАТЬ»

Бесіда з представником Президента України у Вінницькій області Миколою ДІДИКОМ

— Миколо Анатолійовичу, недавно Президент України, закликаючи своїх представників на місцях до плідної праці, назвав Вінниччину як область, де у нього не виникає з місцевою владою якихось проблем, а з іншими, мовляв, вони трапляються. Люди, котрі пильно стежать за діяльністю нової держадміністрації, зрозуміли це по-різному. Що це: високий ступінь покірливості чи вияв традиційної селянської неспоживацької психології, чи наслідок добре налагодженої організаційної роботи? Може, досвід вінничан міг би стати у нагоді й іншим. Адже народові України так потрібні злагода і стабільність для кращого життя.

— Особливого досвіду не бачу. Просто ми дещо зробили, це Президент помітив і оцінив, за що ми вдячні.

— Але з чого ж все-таки починали?

— Насамперед, як кажуть, з кадрів. Намагалися перебудуватися самі і добрати у керівники людей, які могли б переборти стереотипи мислення. З 27 районів лише в 10 представниками Президента стали колишні перші особи, а 17 — абсолютно нові люди. І досі дехто ображається, що не потрапив до керівної обойми. Нові кадри разом з директорами великих підприємств, які уже, на мою думку, давненько працювали на ринкових відносинах, але підпільно, взяли активну участь у виробленні власної обласної соціально-економічної політики. Коротко її суть: «Надіятись на власні сили у широкому плані». Але не тому, що ми не довіряємо центру. Просто він не все може — розуміння цього ми постарались довести до керівника найнижчої ланки, до кожного трудового колективу.

— Отже, покладатись на власні сили? І проведення такої політики дало вже певні наслідки в економіці, що впливає на настрій людей, їх психологію. Чи так я зрозумів?

— Саме так. У нас нема катастрофи з паливно-мастильними матеріалами. Уклали за бартером договір на одержання 1 млн. тонн нафтопродуктів. Маємо два лісопромгоспи в Іркутській області та в Карельській республіці. В Сибіру побудували дороги, возимо туди продукти.

— А як це узгоджується із законами, розпорядженнями, декретами?

— Усе робимо за законами ринкової економіки. Щоправда, на «наші» нафтопродукти уряд був наклав вето. Однак, після втручання Президента його знято.

От, скажімо, взяти наші відносини з Карелією. Ми і керівництво цієї республіки звернулись до Президентів України і Росії з проханням дозволити з тієї квоти продукції, що направляємо в Росію, виділити те, що вона визначає потім Карелії. Президенти дозволили. Ми підписали договори. Тепер наша сільгосппродукція йде напряму. А їхній ліс так само до нас. Північні сусіди мають чималий риболовецький флот. Але потужності консервної промисловості використовувались лише на 60 відсотків. Не було олії. З минулого року вона у них є, а в нас — консерви. Ми видавали їх безплатно студентам і школярам.

Ми бідні на метал. Виручаємо Липецьку область своїми продуктами, а вони нас листовим металом. Катаємо його у себе і на підприємствах «Агромашу» виготовляємо труби для прокладення газо- та водопроводів.

Це щодо відновлення економічних зв'язків з республіками колишнього Союзу. А що ж на місці? Була у нас сесія облради, де розглядалося питання про розвиток продуктивних сил. Вирішили активно задіяти всі колишні підприємства сільгосптехніки. Тепер самі випускаємо силосні комбайни, міні-асфальтозаводи, карбід, тени, електроди. Збудували 13 заводів для випуску мінводи, яку доводилося завозити, споруджено ковбасні цехи.

— Розкрийте «карти» щодо зв'язків з так званим дальнім зарубіжжям. Пригадую, посол Німеччини п. Басcевітц минулого року відвідав Вінницю і передрікав їй велике економічне майбутнє.

— Так, до нас приїздять з кожним тижнем все більше ділових людей. Вони нам — найпередовішу технологію, можливо, сировину і певний капітал. Прибуток ділимо 50 на 50.

— А як з валютою?

— Наша валюта — цукор, патока, олія і навіть яйця. Так-так! Ось «новела» з Ладижинською ДРЕС. Її можна було б назвати «Зола, яйця і цегла». За час роботи цієї станції на 190 гектарах родючих грунтів зібралися еверести золи, яку вітер розносить довкола. Енергетики пальцем не поворухнули, щоб щось зробити. Я дійшов до Президента. Доповів йому, що поляки чи не єдині у світі технологію виготовлення цегли у пропорції: 40 відсотків золи, 60 — глини. Ми уклали договір. З ними треба розраховуватись доларами, яких немає, але вони готові взяти яйця. Дозвіл на вивіз було дано.

— Миколо Анатолійовичу, ви щойно повернулись з Німеччини. Що, як мовиться, привезли звідти?

— Я вже казав, що є нашою валютою та й валютою всієї України. Вінниччину називають «цукровим Донбасом». Але ми здібнили на гарні сорти буряків з цукристості. Нашу Уладово-Іллінецьку селекційну станцію створював ще в двадцяті роки і керував нею німецький спеціаліст. Так само будували колись спільно з німцями і Вінницький насінневий завод. На його базі й створюється спільне підприємство. «Бурякові справи» з Німеччиною вестимуть два райони. Німці постачатимуть техніку та високосортне насіння. Це нам дасть не лише добавку цукру, а й навчить людей, підтягне інші райони. Тому 40 відсотків продукції, що одержать німці, окупляються сторицею. Крім буряківництва, ця фірма, що знаходиться у Нижній Саксонії, займається ще проблемою підвищення врожайності картоплі і кукурудзи. Отже, переговори були цінні, договори підписані і віддача, гадаю, буде.

— У цьому вам потрібно якесь сприяння уряду?

— Ніякого. Тільки, щоб ніхто не заважав.

— Отже, Миколо Анатолійовичу, можна зробити висновок, що завдяки позитивним зрушенням на ниві економіки існує і певна стабільність у громадському житті і певний робочий настрій у людей.

— Саме так. Як кажуть у народі — працювати треба, а не жебракувати. Як заповідав наш великий Кобзар, повернувшись з тяжкого заслання:

Роботящим умам,
Роботящим рукам,
Перелоги орать,
Думать, сіять, не ждать,
І посіяне жать
Роботящим рукам!

Бесіду провів спеціальний кореспондент «Голосу України» професор Іван ВАЛЬКО.

Міністр теж незадоволений

У прес-центрі Кабінету міністрів України відбулася прес-конференція міністра зв'язку Олега Петровича **Проживальського. З короткої інформації пана міністра випливало, що галузь готова працювати за національною програмою розвитку, яка чекає затвердження Кабінету міністрів. Програма передбачає перехід на сучасну технологію.**

Міністр запевнив, що найближчим часом відбудеться встановлення супутникового зв'язку. Виявляється, українське телебачення одну годину на добу в порядку експерименту веде передачі на Європу і країни СНД поки що безплатно, але в майбутньому у цю програму планується вкласти 200 тисяч доларів. Втіленню цих напрямків у життя, щоправда, заважає інфляція, яка, за словами Олега Петровича, впливає на темпи розвитку зв'язку. Проте він сподівається, що українська промисловість, зрештою, все ж таки запрацює.

Оптимізм пана міністра трохи похитнувся, коли мова пішла про речі, далекі від космосу. Скажімо, про те, що кореспонденція «гуляє» по Києву мало не два місяці. Газети надходять передплатникам на третій день після виходу, а про якість телефонного зв'язку й говорити нічого. Отже, виходить, що державна служба зв'язку явно не справляється зі своїми обов'язками. На це Олег Петрович зауважив, що він теж незадоволений роботою свого відомства, особливо ж поштового, бо є ще окремі випадки його негативної роботи. Причина теж відома: катастрофічна нестача пального.

Не забув пан міністр засвідчити і свою повагу до української преси, яку «слід підтримувати», що однак не заважає його відомству «качати» з неї 68 відсотків прибутку від передплати. Брати непомірну ціну за доставку. Однак, зауважив Олег Петрович, ніхто не змушує газети укладати невигідні угоди. В такому разі, порадив він, слід звернутися до іншого партнера.

Трохи лукавить глава відомства, бо чудово знає, що іншого партнера для української преси немає, та й не скоро буде, адже пан міністр вважає демонополізацію своєї галузі за недоцільне. Тож і національна програма, про яку він інформував, не передбачає якихось змін у цьому напрямі.

Важко сказати, якими темпами розвиватиметься супутниковий, телефонний та інші види зв'язку, а от преса, як видно, для міністерства залишається пасербицею.

Валентина ПИСАНСЬКА.

Точка зору

Держава як форма монополії,

або Чому республіки звільнилися від центру

Спроба соціально-економічного аналізу

«Как солнца яростное тело в ночном окне, явилась Ленинская Тема опять ко мне...»,— писав поет в одній з поетичних збірок у роки, коли про перебудову в нашій країні ще й гадки не мали. Ленінська тема залишається актуальною і в наші дні, хоч оцінка ленінської спадщини чи не в усьому змінилася на протилежну.

З висоти сьогодення легко звинувачувати Леніна в усіх смертних гріхах, легко перш за все тому, що він не відповість, не урезонить базікала, що політиканствує, дошкульною, гострою фразою. Легко, бо скидати завжди простіше, ніж створювати, але практика показує, що добробут не зростає пропорційно кількості повалених статуй.

Більш ніж сумнівною залишається і моральна правомірність таких звинувачень у світлі тих кривавих побоїщ, що влаштовують один одному новоявлені борці за свободу то в одному, то в іншому регіоні колишнього СРСР.

Думаю, багато корисніше було б подолати помилки, допущені марксистами у визначенні перспектив розвитку людського суспільства, розв'язати ті загальні питання, в які мимоволі доводиться тикатися лобом нашим політикам щоразу, здійснюючи повсякденні практичні завдання. Адже засновки теорії марксизму-ленінізму були правильні. Це — реальні люди, їх діяльність і матеріальні умови їхнього життя. Це ті протиріччя буржуазного лібералізму, який, проголосивши свободу індивіда, на практиці обернувся соціальною нерівністю та класовими антагонізмами раннього капіталістичного суспільства. Досить згадати приголомшеного Герцена у Франції 1848 року. Вже ж його не запідозриш в упередженості й перекрученні фактів — він не був ні більшовик, ні агент держбезпеки. Основоположні принципи соціалізму не з'явилися Марксу вві сні в грудні 1847-го, а вироблялися протягом століть як протиставлення приватновласницькому «індивідуалізму». Маркс поставив собі за мету вивести об'єктивну закономірність становлення соціалістичного суспільства, вивести перш за все з логіки розвитку матеріального виробництва, продуктивних сил.

Одна лінія доказів полягала в тому, що концентрація й централізація капіталу ведуть до такого ступеню усуспільнення виробництва, за якого зникає відособленість виробників, а отже, й необхідність у товарно-грошових відносинах, що опосередковують обмін діяльністю між людьми. Стають можливі й доцільні єдине централізоване управління економікою, раціональна її організація. Таке усуспільнення виробництва розриває капіталістичну оболонку продуктивних сил.

Друга лінія Марксового аналізу пов'язана з розвитком головної продуктивної сили — людини. Дедалі більше виділяючись у ряду продуктивних сил, суб'єкт виробництва в ході свого різнобічного розвитку відчуває потребу здолати відчуження в праці, оволодіти всіма засобами й умовами виробництва. Розвиток людини неминуче порушує форми виробничих та суспільних відносин, що сковують її.

Ленін, проаналізувавши процес розвитку капіталізму в Росії та Західній Європі, дійшов висновку, що за економічною сутністю імперіалізм є монополістичний капіталізм. Уже цим визначається історичне місце імперіалізму, бо монополія, яка виросла на грунті вільної конкуренції і саме з вільної конкуренції, є перехід від капіталістичного до вищого суспільно-економічного ладу. Неважко здогадатися, що за умов цензури під вищим ладом Ленін розуміє соціалістичне суспільство.

Але трагедія історичної особи полягає в тому, що найгеніальніший і найпрозорливіший мислитель обмежений тими історичними умовами, в яких він живе. Не вина, а біда Леніна в тому, що, опрацювавши цілий монблан фактичного й теоретичного матеріалу з імперіалізму, оголосивши йому смертний вирок на основі блискучої за глибиною й завершеністю характеристики, він у 1916 році не міг побачити того, чого ще не було. Він не міг бачити подальших змін, перетворень капіталістичного суспільства. Постає питання: що ж сталося? Чому монополізація не стала останньою годиною капіталу?

Радянська суспільствознавча наука не змогла дати відповідь на ці запитання, хоч і констатувала факт: капіталізм пристосувався.

Каменем спотикання стало виведене з ленінської теорії положення про дві фази розвитку капіталізму: перша — домонополістичний капіталізм, друга — монополістичний капіталізм. Друга фаза безпосередньо переростає в соціалізм, такий собі, приміром, всеросійський синдикат, утворений через пролетарську революцію. Але історія показала, що капіталізм проходить і третю фазу, яку умовно можна було б назвати фазою демонополізації. Про те, що це не плід пустих вигадок, свідчать і зарубіжні економісти. В їх ряду Т. Пітерс, Р. Уотермен, Ч. Макміллан, Д. Грейсон, К. О'Делл та інші. Форми демонополізації різноманітні — це і впровадження дивізіональних структур, і створення «центрів прибутку», й розвиток і підтримка державою дрібного й середнього бізнесу; але сутність одна: заохочення конкуренції як рушійної сили капіталістичної економіки, децентралізація управління, залучення трудящих до прийняття управлінських рішень.

У кінці 80-х років ФРН стала лідером світового експорту. Вона перевершила за вартістю продукції, яку вивозила, своїх основних суперників — США та Японію, що випереджають її за абсолютними масштабами промислового виробництва. На думку експертів із Мюнхена, західнонімецька економіка досягла високого рівня світової конкурентоспроможності, спираючись на сприятливу підприємницьку структуру. Поряд з великими міжнародними компаніями в країні діє величезна кількість дрібних та середніх фірм (міттельштанд), які гнучко реагують на зміну основних споживчих та виробничих потреб. Згідно з федеральною статистикою, за останнє десятиріччя кількість дрібних і середніх фірм зросла до 1,9 млн, за іншими даними — до 2,1 млн. На дрібні та середні підприємства припадає близько 2/3 вартості продукції і зайнятих в економіці країни. Більша частина технічних відкриттів та іновацій, на яких грунтується міжнародна конкурентоспроможність західнімецької економіки, створювалася на дрібних і середніх підприємствах, відзначається в ювілейному виданні, присвяченому сорокап'ятиріччю існування ФРН.

Слід віддати належне радянським економістам, котрі на кінець 80-х років, незважаючи на впертий догматизм «правовірних» марксистів, дедалі частіше підкреслювали, що якісно відмінним є не тільки монополістичний капіталізм щодо домонополістичного, а й сучасний капіталізм щодо монополістичного капіталізму перших десятиліть XX століття. Конкуренція залишається корінною властивістю цієї системи, а тенденція до монополізації реалізується лише частково. Виробництво перейшло на гнучкі автоматизовані системи, поклавши в основу іновації, дизайн і якість. Відповідно змінився і тип працівника: він висококваліфікований, опанував суміжні професії, бере участь в управлінні, мислячий і вже незамінний.

Таким чином, Ленін помилявся, гадаючи, що соціалізм виходить з монополістичного капіталізму шляхом переходу політичної влади від держави як сукупного монополіста до держави робітників і селян. Формулюючи теорію соціалістичної революції, вождь світового пролетаріату закладав підвалини майбутнього радянського тоталітаризму. І хоча до 1921 року під тиском реального життя він почав змінювати свої погляди на соціалізм, справу було зроблено. Багаторічна пропаганда справедливого суспільного ладу на засадах державного синдикату дала свої сходи. Сталін з мовчазної згоди широких верств населення не захотів, та й не міг через риси свого характеру, прийняти і розвивати засади нової економічної політики, задушив молоді паростки вільного підприємництва, спрямував країну до катастрофи.

Згубність процесу монополізації капіталу в країнах Заходу на кінець XIX століття ставала настільки очевидною, що там почали застосовувати антитрестівське законодавство. А в СРСР після смерті Леніна й ліквідації непу процес концентрації та централізації виробництва і всього суспільства довели до абсолюту, до його логічного кінця. В результаті ми отримали «азіатський спосіб виробництва» і вінець його — «азіатську» політичну деспотію, прикрашену соціалістичними ілюзіями. Ми одержали міністерську монополію, закріплену тисячами відомчих нормативних актів. Суб'єктом власності, господарем у країні став не народ, а держава в особі корпоративно організованого партійно-бюрократичного прошарку, кожний представник якого володів, розпоряджався, користувався підвідомчою йому частиною народного багатства.

Тому перебудова в СРСР мала зовсім не вузькорегіональний характер. Вона була викликана не тільки перегинами «амбіційних» вождів революції чи зловживаннями представників командно-адміністративної системи. Вона органічно вплетена в той процес демонополізації, який відбувається в розвинутих країнах Заходу і який викликаний розгорнутою науково-технічною революцією.

Велика монополізована промисловість у формі державної власності відіграла, за всіх недоліків, позитивну роль в умовах стандартизації, конвеєрного виробництва та масового споживання. Однак проблеми технічного та технологічного переозброєння виробництва на основі НТР, перехід від масового до дрібносерійного виробництва, створення гнучких автоматизованих комплексів, інформаційних систем тощо не можуть бути розв'язані в рамках старих виробничих відносин, в рамках монополізованої (приватної, хоч державної — байдуже), власності.

Прагнення до ринку і є вираження історично назрілої необхідності в демонополізації виробництва, обміну, розподілу. Але оскільки в процесі монополізації єдиним верховним власником став «центр» в умовах багатонаціональної країни, то неминучим щаблем зворотного процесу (демонополізації) було і прагнення національно-адміністративних утворень стати суб'єктами власності на противагу «центрові». Право неподільного володіння породжувало право необмеженого зловживання. Натерпівшись від сваволі союзних відомств, республіки виявляють природне бажання самим розпоряджатися своїми багатствами.

Спроба силовим способом утримати республіки в рамках старих союзних відносин або ж схоластично «переконати» в необхідності Союзу вестиме до дедалі більшої конфронтації. Чим швидше на практиці республіки відчують свободу економічної діяльності, чим швидше, здійснюючи вільний вибір партнерів, переконаються у відсутності альтернатив попереднім зв'язкам, тим швидше пройдуть етап «республіканізації» власності і знайдуть вихід до ринку.

Відомий теоретик німецького державного соціалізму Р. Гільфердінг висловив цікаву думку: «Монополістичне об'єднання є організація економічного панування, і тому напрошується аналогія з державними організаціями панування. Тоді співвідношення картелю, синдикату і тресту подібне до співвідношення союзу держав, союзної держави й унітарної держави».

Гадаємо, просуваючись від останнього до першого, ми прийдемо до тієї мети, яку перед собою поставили. Ми прийдемо до соціалізму... Але прийдемо не через монополію й тотальне усуспільнення, а через найпростіші форми власності, які розвинуться в соціалістичну на основі оновлених продуктивних сил в результаті третьої технологічної та соціально-економічної ненасильницької революції, котра природно випливе з об'єктивних умов.

Володимир ОСТРЕНКО,
соціолог Нікопольського Південнотрубного заводу.

Дніпропетровська область.

ВЕЛИКИЙ ЗБІР УЧЕНИХ

Учора в сесійному залі Київради розпочали роботу Загальні збори АН України. З доповіддю про основні підсумки і перспективи розвитку національної Академії наук на них виступив президент АН України Б. Патон. В обговоренні доповіді взяло участь понад 20 вчених.

На зборах були присутні Президент України Л. Кравчук, прем'єр-міністр Л. Кучма, народні депутати України.

У своєму виступі Л. Кравчук зокрема зауважив, що АН України є одним з найавторитетніших і найпотужніших наукових центрів Європи.

Збори продовжують свою роботу.

КЕСАРЮ—КЕСАРЕВЕ, БОГОВІ — БОЖЕ

Згідно зі статтею 50 нині діючої в Україні Конституції церква в нашій країні відокремлена від держави. Цю істину, навіть без посилання на Конституцію, здається, засвоїли всі — від школяра до пенсіонера. Але... У вир подій, що сколихнули українське православ'я минулого року, втягнуті не тільки ревні парафіяни кількох конфесій, а й найзатятіші атеїсти. Царина, якій сам Бог призначив служити миру і благочестю, нагадує горезвісну «гарячу точку» з усіма притаманними їй симптомами: політичним протистоянням, національною нетерпимістю і... пролиттям крові. Це не журналістська гіпербола, а факти, які наводилися на позавчорашній прес-конференції, присвяченій проблемам українського православ'я. Її проводили народний депутат, голова Асоціації українських правників Сергій Головатий, голова Християнсько-демократичної партії України Віталій Журавський, архієпископ Львівський і Галицький, тимчасовий керуючий справами патріархії УАПЦ владика Петро (в. миру Петрусь), його секретар протоієрей Юрій (Бойко) та ректор Київської духовної академії та семінарії УПЦ протоієрей Олександр (Кубеліус).

За рішенням православного Собору (25—26 червня 1992 р.) дві православні церкви — УПЦ та УАПЦ було об'єднано в єдиний патріархат. Відтак, підкреслювали ініціатори об'єднання, здійснилася споконвічна мрія православного люду мати в Україні незалежну церкву. Згідно з логікою Собор припинив існування двох церков, які «склали Київський патріархат». Але і та й інша, незважаючи на «історичні рішення», продовжують діяти. Отже, або підводить логіка, або самі рішення.

Не претендуючи на роль арбітра, будучи світською особою, правник Сергій Головатий запропонував журналістам юридичний аналіз подій, що склалися в українському православ'ї. На численних прикладах С. Головатий довів, що українська держава систематично втручається у справи церкви, ігноруючи не лише власний Закон про свободу совісті, а й міжнародне право, зокрема Загальні декларації прав людини, Пакт про громадянські та політичні права, Заключний акт наради з питань безпеки і співробітництва у Європі.

Представники церков розповіли присутнім про факти переслідування священнослужителів та віруючих УПЦ та УАПЦ з боку «незалежного» Київського патріархату.

Політична доцільність не повинна перекреслювати законність, особливо у такій тонкій духовній сфері, як релігія. Якщо вона стає знаряддям політики, страждає віра.

Людмила КОХАНЕЦЬ.

В Генеральній прокуратурі України

На черговій прес-конференції, яку вчора провело слідче управління Генеральної прокуратури України, його керівник Валерій Даниленко підтвердив думку про те, що правоохоронні органи, у тому числі і прокуратура, мають достатньо правових норм для боротьби з організованою злочинністю. Однак, на його думку, цій боротьбі заважають слабка слідча й оперативна база... Подробиці — в одному з наступних номерів газети.

Продиктовано в номер

Є НАШ ІМПЛАНТАТ!

Головною темою дискусії науково-практичної конференції у Київському НДІ отоларингології, приуроченої 95-річчю від дня народження його засновника — Олексія Коломийченка, безперечно, стане вітчизняний імплантат, що не має аналогів у ближньому зарубіжжі. Він дозволить відновлювати слух хворим на ушкодження слухового нерву, інакше кажучи — геть глухим. Експериментальний зразок імплантату одержано на базі теоретичних розробок інституту і за сприяння НВО імені Артема, заводу по виготовленню імплантуючих систем Кам'янця-Подільського, малого підприємства «Вабос». До цього часу імплантати закуповувались за валютні кошти по кредиту Міністерства охорони здоров'я і були практично не по кишені. мешканцям України.

ЛІВІ АКТИВІЗУВАЛИСЯ

Минулої неділі у Донецьку на площі імені Леніна пройшов мітинг «Україна у співдружності незалежних держав». Ця акція була влаштована місцевим осередком соціалістів за активної участі «Интердвижения Донбасса», Громадянського конгресу України, обласної ради трудових колективів, деяких інших партій та громадських організацій Донеччини. Близько 2 тисяч мітингуючих зібралися під гаслами: «Захистимо Ради!», «Відродимо СРСР!», «Вільна Україна — в СНД!», «Фашизм і націоналізм — загроза демократії на Україні».

Нервовість і гостроту у хід мітингу в Донецьку внесли, безперечно, останні події у сусідній Росії. На мітингу виступав представник партії Травкіна, який навіть не приховував свого нехтування фактом незалежності України.

ЗАХИСНИКИ ПЕРЕХОДЯТЬ У НАСТУП

Знову, після тритижневого перепочинку, відновили страйк адвокати Сумської області. Зачинено юридичні консультації, по багатьох справах призупинено слідчу роботу, звинуваченим у судових засіданнях пропонується обходитися без послуг професійних захисників.

«До крайньої форми протесту підштовхнув нас недавно прийнятий закон про адвокатуру в Україні, — говорить член страйкового комітету Тамара Потьомкіна. — Особливо та його стаття, в якій ідеться про податки. Люди, покликані відстоювати права інших громадян, самі опинилися в становищі своїх клієнтів. Навіть у злісних несплатників аліментів забирати більше половини заробітку не можна, нас змушують відтепер віддавати понад 80% зароблених коштів».

ВИКЛИК КОРУПЦІЇ

У зв'язку з відсутністю конкретних результатів у боротьбі з корупцією, хабарництвом представник Президента в Чернігівській області Валентин Мельничук видав розпорядження, в якому зобов'язав УВС Чернігівщини разом з прокуратурами організувати ретельне вивчення припинених кримінальних справ, що порушувались правоохоронними органами в 1991—92 роках. Згідно з заходами по зміцненню законності та правопорядку СБУ, міліція, прокуратури мають також створити спільні оперативно-слідчі групи для швидкого розкриття особливо небезпечних Г групових злочинів.

ЗЕМЛЮ — В ПРИВАТНУ ВЛАСНІСТЬ

На Буковині створено нову добровільну, незалежну позапартійну організацію — комітет відновлення прав приватної власності на землю. Він ставить собі за мету сприяти поверненню землі, насильно відібраної в селян під час колективізації Чернівецької області.

Щось новеньке

ЯКЩО КЛАС, ТО ЗА НАЙВИЩИМ КЛАСОМ

Незабаром у Київському університеті імені Тараса Шевченка з'явиться навчальний комп'ютерний клас. Діятиме робоча станція найновішої risk — архітектури з дванадцятьма виносними терміналами. Багатофункціональна кількарівнева система дозволить не тільки розробляти й створювати власні програми, моделювати процеси й проводити випробування, а й не замикатися в її межах. Зокрема, за сприяння Фонду «Відродження» машини буде приєднано до світової комп'ютерної університетської мережі. З допомогою електронної пошти кияни зможуть за лічені години обмінюватися посланнями з колегами зі США, Канади, європейських та інших країн, організовувати заочні конференції, дискусії, одержувати інформацію з довідкових центрів та бібліотек.

Сьогодні ж триває постачання обладнання, яке безплатно передає українському вузу провідна американська компанія Х'юлетт-Паккард. Її представництво відкрилося в Києві кілька місяців тому на базі Міжнародного центру інформаційних технологій.

Комп'ютерний клас для університету — не випадковий дарунок і не «красивий жест» багатої фірми. На відміну від численних закордонних емісарів, чия мета ураганом промчати над Україною, зриваючи, що можна, й рушити далі, Х'юлетт-Паккард захоплює культурою й інтелігентністю стосунків. Ненав'язливо і стримано береться передусім підготувати майбутніх споживачів — виховати, просвітити, зацікавити фахівців, які, опанувавши дорогою (навіть дуже!) технікою, зрозуміють її переваги і працюватимуть на ній творчо, з насолодою. Тому було організовано цілу низку безплатних навчальних семінарів (до того ж, з кавою й бутербродами), на які до Міжнародного центру інформаційних технологій запрошували представників міністерств економіки, статистики, екології, внутрішніх справ та інших. Крім того, компанія допомагає українським державним структурам зав'язати контакти з міжнародними організаціями, що сприяють комп'ютеризації, кредитують програми розвитку охорони навколишнього середовища, контролю якості харчування, систем фінансів, статистики, зв'язку і фінансують науково-практичні проекти, які перемогли у відповідних конкурсах.

Наталія СОЛОНЕЦЬ.

Виставки

ТРІШЕЧКИ РАДОСТІ СЕРЕД ТУРБОТ

Отак постійно кудись мчиш у круговерті буднів, які, здається, зіткані з самих лише клопотів, і не помічаєш краси, створеної іншими. Тими, хто зупинився на мить, зачудувавшись польотом птиці, сплетінням гілля дерева, що росте біля під'їзду, сонячним променем, віддзеркаленим у шибці. Зупинився, щоб втілити гармонію природи у витворах умілих рук.

З таким дивосвітом ви зустрінетеся на невеличкій виставці молодих митців — в Українському домі, що в Києві на вулиці Хрещатик, 2. Без реклами, без оголошення її знайти важко, хіба що хто в інших справах сюди завітає. Але ж неодмінно зупиниться , перед полотнами Галини Ярмоленко. І здивується, бо таку техніку виконання, як у цієї молодої художниці, навряд чи ще зустрінеш. І хоч це перший вихід у «світ», проте початківцем Галину не назвеш.

В іншій манері виконані твори братів Владислава та Ігоря Восьмаків, але їх оригінальність змушує подовгу вдивлятися у незбагненне світобачення. Цікаво, що біля переважної більшості картин і Галини Ярмоленко, і братів Восьмаків — таблички: «Не продається».

А придбати тут хочеться все: і чудові вишивки Клавдії Наконечної, і різьблені по кістці прикраси братів Олександра та Ігоря Ємельянових. До речі, у Києві таких майстрів надзвичайно мало. Тож придбати саме такі мистецькі твори вдається не завжди. Скажу лише, що жінкам відійти від прикрас із кістки нелегко, бо мають вони просто-таки магічну силу.

А зібрало цих надзвичайно цікавих художників мале підприємство «Карат». Його директор Василь Півень впевнений: у мистецтві цих майстрів — велике майбутнє.

Валентина ПИСАНСЬКА.

Ситуація

На роздоріжжі

Що саме зробити з Державної бібліотеки України (колишня ім. КПРС): Національну чи Парламентську — протягом тижня вирішуватиме комісія з культури і духовного відродження. Але рішення можна передбачити. Дуже вигідне у бібліотеки місце — колишня площа Ленінського комсомолу. І 127 років тому архітектори, закладаючи це приміщення спеціально! під публічну бібліотеку, не сподівалися, що колись над її головою опиниться Парламент.

Отже, у бібліосвіті плануються перейменування. Державна бібліотека називатиметься, очевидно, Парламентською, Центральна бібліотека АН ім. Вернадського — Національною, а якась іще, можливо, стане бібліотекою АН. Адже не може Академія функціонувати без власної бібліотеки. А існуюча, з огляду на нову назву, обіцяє відкрити свої фонди всім читачам, незважаючи на їх наукові ступені.

Фонди бібліотеки вчен справді сьогодні чи не найбагатші в Україні. Та мова йде не тільки про фонди. Зібрання Державної бібліотеки не набагато менші, хоч під час війни вона горіла, як горів весь Хрещатик. Доведеться заморожувати поки що єдиний в Україні методологічний центр, що координував роботу всього бібліосвіту. І натомість створювати його заново в тій бібліотеці, що стане Національною. Коли ж не вистачає цих аргументів, то, врешті, хіба можна просто так зневажати історію, традиції, сам дух! У цих стінах сиділи Грінченко, Грушевський, Вернадський...

Та й смішно зараз, коли взагалі бракує бібліотек такого штибу, віддавати одну з них під Парламентську. І якщо вже Державна бібліотека справді так «вигідно» розташована, то парламент, неспроможний створити власну бібліотеку, міг би попроситися у гості якось цивілізованіше. Організувати тут спеціальне відділення (до речі, так пропонує і Міністерство культури), при потребі розширити штат і, звичайно, подбати про фінансування. Скільки ж бо можна експропрійовувати?

Наш кор.

Семінари

ВЗЯТИ СЕЛО НА БУКСИР

З ініціативи облдержадміністрації у Запоріжжі проведено семінар-нараду з питань інтенсифікації виробництва в агропромисловому комплексі.

Його учасники ознайомилися з досвідом вирощування зеленої маси ячменю гідропонним методом у підсобному господарстві підприємства «Мотор Січ» та з роботою тепличного господарства ВО «АвтоЗАЗ». У підсобному господарстві «Дружба» комбінату «Запоріжсталь» вони ознайомилися з системою будівництва житла для села та комплексу по вирощуванню свиней за датською технологією (10 тисяч голів щороку). Науковці Конструкторського науково-технологічного інституту сільськогосподарського машинобудування показали новинки техніки. Семінар переслідував конкретну мету: залучити виробничий комплекс міста до вирішення проблеми швидкого нарощування темпів продуктивності праці в колгоспах і радгоспах області.

Олександр МИХАЙЛЮТА.

Запоріжжя.

Ракурс

КОЛИ В КИШЕНЯХ ГУЛЯЄ ВІТЕР...

...кожен крутиться, як може. Моя старенька сусідка ніколи в селі не жила і до справ земельних ніякого відношення не мала. Зате скільки платять за товарний вигляд, вона знає. Йде звечора до овочевого магазину, купить цибулі, моркви, буряків, удома все почистить, помиє, а зранку — гайда до одного з пожвавлених людних місць — продавати. А якщо неподалік ще й студентський гуртожиток, то кращого «Клондайку» й шукати годі. Прибуток втричі вищий від витрат. І жити, отже, можна. І справу свою мати, тобто бізнес, як усі це сьогодні називають.

Фото Леоніда ПІДЛУЖНОГО.

ОБЕРЕЖНО — ШАХРАЙ!

Вчора в селі Пашківці Старокостянтинівського району Хмельницької області з'явився на жовтому «Москвичі» невідомий, який представився кореспондентом газети Верховної Ради України «Голос України». Він зібрав навколо себе довірливих людей і пообіцяв за три дні відправити їх до США. Велів зібрати паспорти «для оформлення», вимагав необхідні для цього гроші. Коли ж у нього самого було взято паспорт, хутко втік. За паспортом, це Тронько Володимир Іванович, 1951 року народження, мешканець Макіївки, прописаний по провулку Залізничному, 28, кв. 93.

Паспорт, зрозуміло, може бути крадений, але шахрай, як видно, дійсний. Будьте обережні.

Михайло ВАСИЛАШКО.

Бізнес-контакт

ВИ УЯВЛЯЄТЕ?!

Командитне товариство «Кронос і компанія», яке займається усіма видами операцій з цінними паперами за ліцензією Мінфіну і діє на правах органу приватизації від імені Держкоммайна, на цьому тижні розпочало переговори з керівниками Франкфуртської біржі (Німеччина). Мета — одержати право на розміщення акцій провідних західноєвропейських фірм на українському ринку. Судячи з того, що «Кронос» заробив свій капітал на продажу та розміщенні акцій гучновідомої Української сибірської інвестиційної нафтової корпорації, а також, що подібних до «Кроноса» структур у Київському регіоні — на пальцях полічити, ці переговори обіцяють бути продуктивними.

З цієї причини, зрештою, цікавий сам прецедент таких переговорів з відомою фондовою біржею Європи. За деякими винятками, емітенти приватизованих підприємств та організацій України заклопотані нині первинним оборотом акцій як засобом накопичення статутного капіталу. Цей етап завжди і скрізь супроводжувався намаганням акціонерних товариств та банків видавати бажане за дійсне, а наших вітчизняних — до цього спонукає і карколомне зростання інфляції. Відстежити ж походження статутних фондів емітентів, курсову вартість акцій та їхню ліквідність не до снаги не те що акціонерам, а, напевно, й Національному банку. Зрештою, не дивно. Фондова біржа республіки, якій виповнилося тільки рік, раз на тиждень справно гендлює не цінними паперами, а короткими грошима (короткостроковими кредитами) — не вистачає як учасників торгів, так і професійних аудиторів для проведення лістингу (перевірки акції «на надійність»). Без цього жодна акція не потрапляє на торги, скажімо, на тій самій Франкфуртській біржі. Через те командитне товариство «Кронос і компанія» покладається не стільки на біржу, скільки на послуги Центрального депозитарію — комп'ютерну систему позабіржової торгівлі акціями. І «грає» тільки з тими емітентами, чиї акції, за їх твердим переконанням, не підведуть під монастир акціонера. Ті самі передплатні акції «Укрсибінкору», що продавалися минулого грудня за 10 тисяч карбованців, через два місяці вже викуповувались за 15. Підозрюю, що серед інших переваг німці віддають належне і розважливості «Кроноса» і, звичайно, пропонуючи йому співпрацю, вони звертатимуть увагу на те, що 120-відсотковий річний дивіденд, який рекламується скрізь — в газетах та на екранах телевізорів — не що інше, як краплена карта, бо не приносить ніякого доходу. (Як на мене, за теперішнього рівня інфляції дивіденд має бути ніяк не меншим 500 відсотків). Втім, доки немає фондового ринку, тобто ринку цінних паперів, який здатен створити тільки власник, чи варто ворушити відсотки?! Напевно, це, для багатьох риторичне, запитання поставлять «Кроносу» і біржовики Німеччини. І легко уявити, що тут здивуються: чому з ними не розпочали переговори раніше, як це зробила Росія? Адже в разі підписання контракту на розміщення їхніх акцій на українській землі, провідні німецькі фірми переказуватимуть дивіденди у бундесмарках та доларах, які, на відміну від карбованця, здатні перекрити рівень інфляції. На перших порах, доки приватизація не набрала швидкості експресу. А цей експрес «Кронос і компанія» вже ладна штовхати голіруч. Придбали ліцензію Держкоммайна на право самостійно допомагати підприємствам та організаціям змінювати форму власності. Вже й одержали перші заявки від бажаючих приватизуватися. У «Кроносі» дуже добре розуміють, як це важливо для становлення, дійсно, ринкового простору, де капітал обертаючись — примножується, а не згоряє, як свіча. І люди їх не обходять. Тому й німці звернулися саме до них. Тільки, мабуть, не один раз доведеться озирнутися на всі боки: чи всі так розуміють ситуацію, як «Кронос»?

Сергій ВЛАД.

«МОЗОК» НЕ ТІКАТИМЕ

Факт і коментар

25 лютого цього року в газеті «Известия», а днями в газетах України було опубліковано «Термінову програму індивідуальних грантів» Міжнародного наукового фонду Джорджа Сороса. Серед адрес збірних пунктів заявок зазначено Інститут фізіології ім. О. О. Богомольця АН України.

Численні телефонні дзвінки та особисті звертання вчених до приймальні дирекції інституту викликали необхідність дати коментар директора цього інституту, відомого вченого, академіка П. Костюка.

Фонд Джорджа Сороса має за мету підтримати фундаментальні наукові дослідження в країнах, що утворилися на терені колишнього Радянського Союзу. Подібні фонди досить поширені у світі, але для нас це трохи незвично і тому у декого виникають певні побоювання, що фонд спрямований на збирання наукової інформації чи на пошук кандидатур для роботи на Заході.

Побоювання ці безпідставні. Навпаки, науковий фонд прагне підтримати науковців. Для заявки потрібні тільки опубліковані роботи і ніякої іншої інформації. Оскільки всі наукові роботи, опубліковані в міжнародних наукових журналах, давно і детально аналізуються Інститутом Наукової інформації (ІНІ), Філадельфія, США. В 1990 році ІНІ проаналізував понад 34 тисячі статей, що публікувалися в журналах колишнього СРСР, і тестував не тільки наукові роботи, але й самі наукові журнали за імпактфактором. Результати аналізів складають банк даних, і за допомогою комп'ютерів можна будь-коли отримати відомості не тільки про роботи окремого вченого, але й про те, як часто на них посилаються інші вчені.

Кошти фонду спрямовані лише для досліджень в НДІ, вузах, інших наукових закладах країн, звідки надходять заявки. Саме цим науковий фонд Сороса принципово відрізняється від багатьох інших «благодійних» фондів, мета яких полягає якраз в стимуляції виїзду наших вчених за кордон.

Розподіл коштів контролюватиме Міжнародна наукова рада фонду, що працює в Нью-Йорку. До речі, до її складу від України входить академік Ю. Глеба. В Україні працюватиме дорадчий комітет у складі провідних українських вчених з різних галузей фундаментальних наук.

Записав **Олександр ЗАДОРОЖНИЙ.**

Відгукніться!

ХОЧУ НА СОНЦЕ ПОДИВИТИСЬ...

«Тату, винеси мене, хочу на сонце подивитися...»,— це прохання шестирічної Оксани Фень, яка захворіла на післячорнобильську хворобу — гострий лейкоз.

Страшна хвороба спіткала дитину раптово. Весела, життєрадісна дівчинка почала, як свічка, танути на очах. Ця жива свічечка спонукає до молитви: Боже, врятуй цю дитину! Чим вона завинила Тобі і людям! Вона чиста й безгрішна. Допоможіть, люди! Допоможіть пройти їй лікування. Зупиніться! На що ви сьогодні витратили гроші, на що збирається витратити завтра!..

На святу, Божу справу — врятування життя дитини — гроші можна перелазати на благодійні рахунки в акціонерному банку «Укрінбанк», відкриті на ім'я батька Оксани — Валерія Васильовича Феня: валютний — № 20708094, купонний — № 704504 МФО 300142.

МЕЙД ІН «ВОРСКЛА»

Контакти

З таким написом на фірмових ярликах з'явилися вироби у Німеччині й Франції. А прорубувати вікно в Європу полтавців змусила економічна криза, яка обірвала партнерські зв'язки виробничого швейного об'єднання «Ворскла» з республіками колишнього Союзу. Ось тоді полтавці звернулися по допомогу до німецької фірми «Уніонматекс», яка здійснила технічне переобладнання підприємства... Невдовзі у Полтаву пішла сировина, з якої місцеві швачки стали шити модний жіночий одяг. Готова продукція поверталася до Німеччини, але — в об'єднанні всі одержують хорошу зарплату, є запчастини до складного технічного обладнання, а головне — жодного безробітного.

Згодом навели контакти з французькими фірмами. Днями успішно завершилися переговори з фірмами Англії та Індії.

І останнє. Все частіше по місцевому радіо стали звучати оголошення такого змісту: «Для роботи з інофірмами ПВШО «Ворскла» потрібні висококваліфіковані швачки. Заробітна плата — висока».

Леонід ОСТАПЕЦЬ.
Полтавська область.

Оказії

ТАКОГО ЗВІРІ ЩЕ НЕ БАЧИЛИ

У Харківському зоопарку — знову надзвичайна пригода. Цього разу, правда, із звірів ніхто не постраждав: безслідно зникла одна із двох мідних (дехто стверджує, що бронзова) статуй, яку працівники зоопарку за старою звичкою називали «Богинею кохання». Звідки вона свого часу взялася — ніхто не знає. Кажуть, що скульптури начебто у 1941—42 роках завезли до Харкова німці.

Чому одна із скульптур зникла — здогадатися не важко. Але, яким чином злочинці поцупили статую вагою майже у півтонни — відповісти мають компетентні органи. На жаль, невідома й художня цінність «купи кольорового металу». За півстоліття, що скульптура знаходилась на території зоопарку, ніхто з художників і скульпторів не глянув на неї з професійної точки зору.

Микола КОСИЙ.
Харків.

Проблема

БЕЗ РОБОТИ «КОСМОНАВТ» І «АКАДЕМІК»?

Ідеться про унікальні науково-дослідні судна Чорноморського морського пароплавства «Космонавт Юрій Гагарін» та «Академік Сергій Корольов». Ні, до продажу їх з аукціону справа поки що не дійшла, та, цілком імовірно, може дійти. Бо вже багато місяців вони простоюють без діла, а тепер ось їм знайшли тільки тимчасове застосування. І не за прямим призначенням: урядові структури Росії зафрахтували судна, щоб вивозити з Куби російських військовослужбовців. Фрахт — на чотири місяці. А що потім?

При Кабінеті міністрів України створено Національне космічне агентство. Та опікуватися науково-дослідними суднами воно, очевидно, поки не в змозі. Але ж про день завтрашній мало б думати! Отож, аби не втратити для України унікальні судна, варто знайти їм застосування за «фахом» на основі міжнародних угод по вивченню космосу?

Георгій ВОРОТНЮК.
Одеса.

Коротко

ХОМУТИ НА РАДІСТЬ

На Прикарпатті весняні ярмарки, що проводяться під егідою Івано-Франківського «Облагропостачу», стали традиційними. Але цього року ярмарок вперше відбувся не в обласному центрі, а на селі. В Отинії торгувалося добре: на двісті мільйонів карбованців розкупили селяни потрібної їм продукції. Найходовитішим крамом були кінська упряж, хомути і... малогабаритна техніка, двигуни, причепи.

«Облагропостач» виручив від реалізації своєї продукції 80 мільйонів карбованців. Підбадьорений такою виручкою, він пообіцяв після завершення весняної сівби провести ще один ярмарок.

Василь БАБУХ.
Івано-Франківська область.

ПОВЕРНУТО ЄВРЕЙСЬКУ СВЯТИНЮ

Несподівану знахідку виявили працівники управління СБУ по Черкаській області. Під час роботи по реабілітації жертв сталінських репресій у архівах колишнього КДБ знайдено Тору — священну реліквію іудаїзму, вік якої, за твердженням фахівців з Ізраїлю, сягає двох століть.

Під час святкування Пуриму співробітники служби безпеки в урочистій обстановці передали священний пергамент єврейській громаді області.

Лідія ТИТАРЕНКО.
Черкаси.

ДАРЕМНИЙ СТУК МОЛОТКА

З ініціативи Новокаховської міської Ради проведено перший в історії міста аукціон з продажу квартир. Організатори сподівалися від цієї акції покласти певну суму до міської скарбниці. Однак чи то не потурбувалися про належну рекламу, чи то заломили високу стартову ціну (за трикімнатну квартиру в новому панельному будинку просили аж 17,5 мільйона карбованців), але бажаючих поліпшити свої житлові умови в такий спосіб не знайшлося.

Іван КАЛИНИЧЕНКО.
Херсонська область.

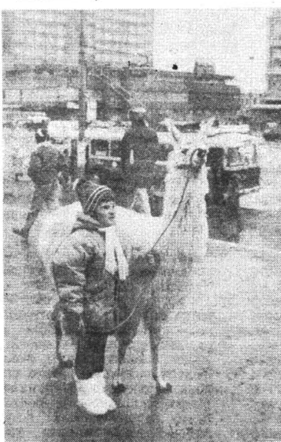

Фото Леоніда ПІДЛУЖНОГО.

ПОГОДА

24 березня в Україні часом невеликий дощ, окремі грози, 25 березня подекуди невеликий дощ і мокрий сніг. Вітер західний, північно-західний, 5—10 метрів на секунду. Температура вдень 5—11, сьогодні на півдні до 15 градусів тепла, вночі від 3 градусів морозу до 2 тепла.

По Київській області сьогодні вдень невеликий дощ. Вітер західний, 5—10 метрів на секунду. Температура 5—10 градусів тепла.

КОЛИ ЗНАХОДЯТЬ СПІЛЬНУ МОВУ

Безумовно, значення Донбасу як головної паливно-енергетичної бази молодої Української держави значно зросло. Події останніх літ сприяли демократичним процесам у суспільстві. А ось у соціальному розвитку шахтарського регіону змін на краще майже немає. Об'єктивні труднощі нашого життя-буття істотно гальмують цей важливий процес, що часто-густо спричиняє справедливе невдоволення у шахтарів Донеччини. Причому на місцях у всьому схильні звинувачувати офіційний Київ. Врешті-решт, це простіше, ніж спробувати розв'язати соціальні проблеми, як кажуть, по-домашньому. А такий шлях хай і нелегкий — є. І пролягає він через тісну співпрацю місцевих Рад і самих шахтарів.

І ОБ'ЄДНАННЯ МАЄ, І МІСТУ ПЕРЕПАДАЄ

Виробниче об'єднання «Донецьквугілля» — це не лише 21 шахта, а ще й 62 інших підприємства, більшість яких успішно, незважаючи на труднощі сьогодення, розв'язує проблеми, що накопичувалися роками в соціальній сфері. Скажімо, власна будівельна індустрія об'єднання нині спроможна повністю забезпечити основними будматеріалами всіх, хто хоче вести роботи госпспособом, або кого більше приваблює власний будинок. Лише за останні п'ять років шахтарі Донецька побудували для себе житла майже вдвічі більше, ніж за такий само попередній період.

— Успіх цієї справи, як, до речі, і скрізь, забезпечують вдумливість і заповзятливість наших людей, — розповідає генеральний директор «Донецьквугілля» В. Ілюшенко. І наводить такий приклад.— Неподалік від шахти «Трудівська» робітники об'єднання виявили «доведений до ручки» цегельний завод. Об'єднання викупило його, переобладнало і розпочало випуск високоякісної цегли. А нещодавно пустили нову піч випалювання потужністю 25 мільйонів штук цеглин на рік.

Власними силами розпочали будівництво ще одного цегельного заводу — в Докучаєвську. В промислових масштабах налагоджено виробництво цементу, шлакоблоків, інших будматеріалів та конструкцій. До «Донецьквугілля» приєднується ще одне підприємство — Криничанський завод дорожньо-будівельних машин. Все це допомагає вирішувати проблеми будівництва не лише об'єднанню, а значною мірою і великому шахтарському місту.

ПРОБЛЕМА ПОХИЛОГО ВІКУ

Та не все так просто, як здається на перший погляд. Попри помітні успіхи служби соціального розвитку ВО «Донецьквугілля», роботи сьогодні в неї непочатий край. І хоча за останні три роки своїми силами збудували 100 тисяч квартир, на 200-гектарному масиві гірники починають зводити майже тисячу особняків, є чимало проблем, що їх самотужки розв'язати важко.

Наприклад, те ж житло. Майже чверть мільйона донеччан мешкають сьогодні у квартирах, які належать ВО. П'ята частина цих будинків — якщо не ровесники нашого століття, то, як полюбляли донедавна говорити, «ровесники Великого Жовтня». Більше половини вже досягли «бальзаківського» віку. І якщо їх не зносити, то, в усякому разі, слід капітально ремонтувати.

А для переселення людей потрібно нових квартир значно більше, ніж щороку вводиться в експлуатацію у цілому Донецьку. Коли ж згадати, у якому жахливому стані трубопроводи та лінії електропередач у шахтарських районах, скільки кілометрів мереж залишається «безгоспними», стане зрозуміло, що гірники мають право розраховувати на підтримку і допомогу з боку міської й районних Рад народних депутатів.

ДОСВІД МЕРА СТАЄ У ПРИГОДІ

В останні роки до поля зору діяльності служби соціального розвитку об'єднання, особливо після ліквідації відділів робітничого постачання, потрапили господарства, що виробляють молоко, м'ясо, овочі, зерно. Так виникло об'єднання «Агровугілля». Нова структура об'єднала досить велику групу сільських господарств сусіднього Волноваського району. Там донецькі шахтарі будують тваринницькі ферми, млини, механізовані токи, невеликі підприємства з переробки продукції. Але це — не шефство міста над селом у колишньому розумінні. Це нова форма співдружності: ті, хто вклав гроші, матеріальні ресурси у будівництво, стають його господарями. Результати спільної роботи не змусили довго чекати — до столу гірників Донецька почали надходити якісні й порівняно дешеві сільгосппродукти. Задоволені, здається, були усі! Та виникли певні непорозуміння з місцевою районною держадміністрацією... І тоді новий мер Донецька народний депутат України Юхим Звягільський запропонував землякам-шахтарям піти іншим шляхом. На території Донецька теж є радгоспи — вони під боком, на «своїй» землі. А що, коли «Донецьквугілля» візьме у свою власність, скажімо, два таких господарства? Адже у гірників є всі реальні можливості допомогти селянам «поставити справу на промислову основу», надати допомогу фінансами, технікою, спеціалістами.

Безумовно, голова Донецької міськради знав, що пропонував: шахта імені Засядька, на якій протягом багатьох років він успішно директорував, свого часу прийняла до себе на правах виробничої дільниці один із радгоспів Слов'янського району з 5 тисячами гектарів землі. Завдяки цьому значно урізноманітнили харчування в робітничих їдальнях, поповнили свіжими продуктами сімейні столи гірників. Міськрада виявила готовність надати шахтарям об'єднання підтримку у цій новій для них справі, а її голова — поділився ще й власним досвідом.

Так, хай і поступово, шахтарі Донецька і місцева влада знаходять спільну мову, розв'язуючи наболілі проблеми у соціальній сфері. Ось іще один приклад. Нещодавно створено робочу групу з представників міськради і ВО «Донецьквугілля», якій доручено розв'язувати питання розвитку інженерних мереж та комунікацій. Місто бере на себе будівництво головних магістралей, гірники — їх продовження, прокладання внутріквартальних комунікацій. Спеціальна комісія, створена на зустрічі зацікавлених сторін, визначає першочергові обсяги робіт, конкретні строки усунення перепон на шляху розвитку будівництва житла у Донецьку.

Напрямки спільної діяльності Рад і гірників визначені і в будівництві, ремонті житла та соціальних об'єктів, у нарощуванні потужностей будіндустрії, благоустрої шахтарських селищ, у розв'язанні інших нагальних проблем нелегкого життя шахтарів та їх сімей.

Отже, здійснюється спільна робота задля блага людей і України.

Юрій ДОЦЕНКО,
власний кореспондент «Голосу України».
Донецьк.

Фото Юрія **ХРОМУШІНА.**

Актуальне інтерв'ю

Валерій БАБИЧ: «В Україні згортається ринок. 29 березня ми висловимо цьому процесові свою незгоду»

У Києві 29 березня відбудеться перший Всеукраїнський з'їзд підприємців. Його ініціаторами виступили Спілка орендарів і підприємців, Конгрес ділових кіл, Біржова спілка України, Східно-Європейське об'єднання підприємців та інші організації. На цьому форумі передбачається організаційно оформити створення Національної асамблеї підприємців України. На прохання кореспондента УКРІНФОРМ цю подію коментує президент акціонерного товариства «Українська фінансова група», голова Східно-Європейського об'єднання підприємців Валерій Бабич.

— На з'їзд до Києва прибудуть 3,5 тисячі делегатів, які представляють всі верстви підприємців, у тому числі найбільші фінансові компанії, банки, — говорить Валерій Бабич. — Будуть і численні гості з-за кордону, в тому числі з Великобританії, Німеччини, США, Японії та інших країн. Ринкові структури в Україні виробляють зараз понад 16 відсотків валового національного доходу, і тому держава вже не може з ними не рахуватися. Про цілі і завдання наступного з'їзду проінформований Президент України Леонід Кравчук.

Сьогодні в економіці України склалася така ситуація, коли ринкові відносини по суті згортаються, продовжує Валерій Бабич. Проти ринку фактично працює багато урядових декретів. Наприклад, декрет про валютне регулювання розриває нам господарські взаємозв'язки, уряд по суті втручається в наші договірні поточні відносини. В результаті ринкові структури втрачають мільйони доларів. Тому ми і збираємо підприємців, щоб заявити на весь голос: ринковики — це не ті, хто набиває кишені, а ті, хто, прагнучи стати багатими, думає про благополуччя держави, всіх її громадян. Ринку не треба боятися. Його треба створювати. До того ж і державні підприємства, переходячи в ринок, зможуть поліпшити свою діяльність.

Делегати мають намір запропонувати країні, урядові цільову стратегічну програму, реалізація якої, на думку членів оргкомітету з'їзду, дасть змогу Україні вийти з глибокої економічної кризи. Її автори вважають, що вона вбере в себе досвід Туреччини, Південної Кореї, а також інших країн, які, використовуючи класичні методи, за п'ять-сім років прийшли до вільної конвертації своєї валюти на міжнародному ринку. Є домовленість з Європейським банком реконструкції і розвитку, Світовим банком, іншими організаціями про проведення міжнародної експертизи програми з'їзду. Вже підготовлені статут, програма, інші документи з'їзду. Передбачається, що на ньому оформиться Національна асамблея підприємців України.

Ми готові підтримувати парламент, Президента, уряд у фінансових, економічних і політичних діях, відзначив Валерій Бабич. Особливо підкреслю, що з'їзд не піде на конфронтацію з урядом, хоча чомусь наші дії інколи саме так намагаються представити в окремих друкованих виданнях. На проведеній днями у Києві прес-конференції членів оргкомітету першого Всеукраїнського з'їзду підприємців ми заявили журналістам: в Україні створено багато спілок, в яких підприємці об'єднані за галузями або за формою господарювання, але немає організації, яка представляє інтереси їх всіх у цілому. Правда, є Українська спілка промисловців і підприємців. Але ця організація не представляє навіть і десяти відсотків промислових підприємств України, не кажучи вже про підприємців державного сектора. Ми готові співробітничати з цією спілкою, якщо її керівництво піде на такий крок. Національна асамблея відстоюватиме інтереси всіх підприємців. Ми за конструктивне співробітництво з усіма силами, які прагнуть розвивати ринкові відносини в Україні.

Валентин ВЕРНОДУБЕНКО.

Шок і економіка: найшла коса на камінь

Чи можна вийти з економічної кризи шляхом інфляційної політики?

Наслідки досліджень циклів економічного розвитку, включаючи стадії інфляційних і кризових явищ не тільки в Україні, а й у багатьох інших країнах світу свідчать про те, що, ПО-ПЕРШЕ, валютно-фінансові кризи здебільшого передують кризам загальноекономічним; ПО-ДРУГЕ, інфляційні процеси в межах від 0 до 7 відсотків на рік часто використовуються як стимулюючий фактор; ПО-ТРЕТЄ, з виходом за цей рубіж інфляція поступово перетворюється на дестимулюючий чинник і послідовно з прискоренням темпів набуває руйнівного характеру спочатку помірної, а потім і вибухової сили. Перехід інфляційного процесу в стадії галопуючої і гіперінфляції паралізує економічне життя, викликає валютно-фінансовий і господарський хаос з відповідним спадом життєвого рівня населення.

ЩО РОБЛЯТЬ ВОНИ

Саме тому економічно розвинені держави (США і Канада, країни ЄС і Японія) у здійсненні своєї економічної політики всіляко прагнуть забезпечувати валютно-фінансову стабілізацію, не допускати стадій руйнівної інфляції. І це досягається за рахунок своєчасного регулювання курсів валют, створення і ефективного використання стабілізуючих валютних фондів, активного державного впливу на формування макроекономічної структури виробництва й обігу.

Проте нерозв'язання проблем збалансованого економічного розвитку, коливання ринкових цін і валютних курсів, дії інших дестабілізуючих чинників час від часу потрясають і могутню економіку цих країн. Якщо темпи інфляції виходять за стимулюючі межі і тим більше починають входити у критичну зону руйнування, уряди оголошують інфляцію «ворогом номер один». Проти неї включаються всі засоби економічної боротьби. Негайно розробляється і здійснюється жорстка антиінфляційна політика. Вводиться в дію складний механізм міждержавного і державного, ринкового, банківського і господарського регулювання. Відповідно змінюється емісійна, фінансово-кредитна, цінова і податкова, процентна та інвестиційна політика, політика балансування доходів і витрат з широким підходом до їх регулювання на державному, регіональному і господарському рівнях.

Рух собівартості, вартості виробництва і обігу товарів, цін, валового доходу і прибутку обліковується, контролюється і регулюється не тільки і, навіть не стільки вільним ринком, скільки жорсткою системою сучасного менеджменту, організації підприємницької діяльності господарського управління відтворювальними процесами на базі новітніх науково-технічних досягнень. Наслідок — ціни досить стабільні, а темп інфляції майже не виходить за межі 1—4 відсотка в рік.

Достовірно відомо, що вийти шляхом гіперінфляції з гострої економічної кризи, яка провокується і підштовхується товарною дефіцитністю і ціновими сплесками, знеціненням грошей, ще нікому не вдавалося раніше, не вдається зараз і навряд чи вдасться у майбутньому. Саме теоретики монетаризму справедливо вважають, що висока і стійка вартість грошей є гарантом економічного розвитку, а для розвалу економіки будь-якої держави достатньо увігнати її грошову систему в інфляційний штопор. Вихід з кризи, як правило, і починається з валютно-фінансової стабілізації, перетворення грошей в еквівалент з високою купівельною спроможністю, що розв'язує економічні інтереси людей в їх підприємницькій діяльності і високопродуктивній праці, в активізації інвестиційних процесів оновлення діючих і створення нових товарних виробництв, в подоланні занепаду загального економічного обігу. Все це — азбучні істини економічних знань.

ЩО РОБИМО МИ

Тим часом нові демократичні уряди «посткомуністичних» країн Східної Європи, Сходу і Півдня колишнього СРСР, не маючи належного досвіду у здійсненні ефективної монетарної, валютно-фінансової і банківської політики, при наявності лише зародкового стану багатоукладності і не вміючи управляти економікою в ринкових умовах, під впливом поверхових рекомендацій прихильників однобічного і досить догматичного розуміння монетаризму у відриві від існуючого економічного стану, свідомо застосували моделі «входження у ринок» за допомогою інфляційної політики типу так званої «шокової терапії». Обвальна «лібералізація» цін в умовах товарної дефіцитності негайно загнала інфляційний процес у «руйнівну зону», що аж ніяк не могло не погіршити економічного стану більшості цих країн. Довірливі до порад і вимог іноземних експертів уряди під тиском своїх народів, невдоволених інфляційною політикою, змушені були один за одним іти у відставку, залишаючи після себе ще більші соціально-економічні труднощі.

В Україні, яка вимушено пішла у фарватері російської інфляційної політики, руйнівна інфляція охопила нині всі ланки соціально-економічного життя. Негативні тенденції бурхливого зростання цін, особливо з початку 1992 року, обернулися ще більш бурхливими темпами інфляції, спадом виробництва, посиленням його структурної деформації, подальшим занепадом валютно-фінансової, кредитної і бюджетної систем. Вартість купоно-карбованця як загального еквіваленту товарообігу поступово зводиться нанівець. Темп його інфляції, за підрахунками Мінекономіки, у минулому році досяг 2150 відсотків.

Ситуація погіршується майже щодня, оскільки новий уряд України також почав свою діяльність з чергового витка зростання цін і інфляції. Иде процес купонної інтервенції з боку власного Національного банку. За 1992 рік емісія грошей збільшилася у 42 рази проти 1991 року. У 1993 році передбачається викинути в грошовий обіг додатково величезну їх масу. Крім того, не можна виключати й грошову інтервенцію ззовні при одночасному посиленні товарної дефіцитності й кризи неплатоспроможності. Інфляційне зростання цін шляхом емісійного накачування грошового обігу купонами не тільки не стимулює розвиток національного виробництва товарів і послуг, а навпаки, провокує подальший його спад і неконкурентоспроможність на зовнішніх ринках.

Іван ЛУКІНОВ,
академік.

(Далі буде).

«ПОДАТКОВА СЛУЖБА ПОВИННА БУТИ НЕЗАЛЕЖНОЮ»

Уже два місяці діє податкова декретна політика уряду. Як вона впливає на поповнення бюджету держави? Про це розмова нашого кореспондента з начальником Державної податкової інспекції Чернігівської області Петром ЯКОВЕНКОМ.

— Ситуація дещо змінилася на краще, — сказав він. — Попередній аналіз показує, що коштів у бюджет може надійти значно більше, ніж ми могли отримати за колишньої системи оподаткування. Назву хоча б такий промовистий приклад. За нашими підрахунками, попереднє законодавство надало платникам податку 27 груп пільг. Що це означало? Держава, суспільство втрачали величезні суми коштів. Не сплачували, насамперед, податки підприємства багатьох громадських, творчих організацій, фондів. У нашій області їх нараховувалось вже до 150. Звичайно, творчій спілці вигідно отримувати від свого підприємства 50—100 тисяч на рік. Але ж користуючись її маркою, пільгами, ділові люди інколи отримували додаткові мільйони, які нібито мали служити на благо громадської організації, а насправді неконтрольовано йшли на корисливі цілі бізнесменів. І таким чином держава недоодержувала значні податкові суми, і, зрештою, обкраденими залишалися спілки.

Інший приклад. Формулювання деяких положень було настільки багатозначним, що торік ми мали з платниками податків з приводу їх тлумачення 15 судових справ. Начебто сьогодні цієї плутанини в декретах немає. Нам у таких умовах, безумовно, працювати легше.

— Одне слово, у вас, Петре Івановичу, вивільнились руки для грунтовніших перевірок?

— На жаль, про це не можу сказати. З січня 1992 року кількість податкових інспекторів в області майже подвоїлась. Нас стало 732. Але я вважаю, що потрібно збільшити кількість інспекторів удвічі. Уявіть собі: сьогодні на одного працівника податкової служби припадає 100—120 підприємств та організацій! Це ж величезне навантаження. Торік кожен з інспекторів додатково повернув до бюджету в середньому по одному мільйону карбованців прихованих сум. Однак у мене таке враження, що ми вже видихаємось...

— У чому ж річ?

— Невтішні реалії України, на жаль, додали нам роботи. З початку року ми повинні щомісяця приймати декларації про податки на додаткову вартість і розрахунки по регулюванню фонду оплати праці, плюс квартальні баланси. Тобто фактично робота інспекцій паралізована канцелярщиною. На оперативну контрольну діяльність практично не вистачає часу.

— Отже, знову отой базарно-кіоскерний люд не матиме ніяких стосунків з податковою службою?

— Чесно кажучи, ми намагаємося вуличний, базарний бізнес охопити контролем, постійно робимо рейди, але підступитися до нього важко. Як перевірити виторг від продажу товарів без накладної, без початкової документації, без обліку виручки-готівки? Це у нас допускається! І доводиться лише розводити руками. Декрет про прибутковий податок з громадян ми взагалі не можемо виконати. Це ж слід на кожного працюючого ввести картки щодо його доходів. Щоб згадане зробити, потрібно комп'ютеризувати все і вся. Ми ж тільки отримали перші комп'ютери в обласну та Новозаводську інспекції.

— Згоден, якщо кепські справи з комп'ютеризацією, то потрібно хоча б додати людей. Бюджет від цього все одно виграє?

— Виграти-то виграє, але ж виникає нова проблема. Де розмістити людей? Адже нам і зараз не вистачає приміщень. Працюємо в тісноті. Ця ситуація посилює нашу залежність від місцевих органів влади, підприємств, бо у них приміщення, квартири і т. п.

— Представник Президента в області Валентин Мельничук своїм розпорядженням надав вам можливість 10 відсотків коштів, які вилучаєте з приховувачів податків, витрачати на свої потреби. Це ж значна сума.

— Справді, це так. Але подібний стимул краще закріпити не тільки у нашому регіоні, а для всіх податкових служб України. Все-таки обласне підпорядкування інспекції, як на мене, обмежує дії інспекторів. Постійно доводиться іти на компроміси, бо куди дінешся, якщо влада завтра відмовить районній інспекції у приміщенні, транспорті, пальному. Наша ж служба повинна бути незалежною і в матеріальному, і в технічному плані від усіх місцевих органів влади. Тоді порядку буде більше.

Інтерв'ю провів
Сергій ПАВЛЕНКО.
Чернігів.

Виставки

ВСЕ ДЛЯ ДОМУ ЗА КАРБОВАНЦІ

В експоцентрі фірми «ЗовнішЕкспоБізнес» розпочала роботу міжнародна виставка «Все для дому». Понад двадцять фірм з Польщі, Чехії, Італії, Іспанії, України і колишніх республік СРСР виставили свою продукцію, призначену для обладнання житла: від найрізноманітніших кухонних інструментів і комбайнів до меблів та предметів дизайну.

Відкриваючи експозицію, директор експоцентру фірми — організатор виставки Валентин Соколовський звернув увагу гостей на те, що вперше за останні роки фірми-учасники все продаватимуть за національну валюту України — карбованці: фірма «ЗовнішЕкспоБізнес» знайшла шляхи його конвертації у ВКВ, причому за курсом, значно нижчим від ринкового. Крім цього, така необхідність викликана й тим, що на відміну від попередніх заходів виставка головним чином зорієнтована не на великі підприємства, а на широкий загал.

Щодо самих експонентів, крім, звичайно, іноземних, більшість з них — малі підприємства-виробники, що вперше беруть участь у виставках такого плану.

Серед несподіванок хотілося б відзначити продукцію київського кооперативу «Теслярі», що виготовляє кухонні гарнітури. Ці меблі, без сумніву, не поступаються кращим іноземним зразкам. Виконані у традиційному, народному стилі, під дерево, вони стануть прикрасою будь-якого житла. І якість їх, на відміну від продукції державних підприємств, не викликає зауважень.

Ще одна цікава новинка — штори-жалюзі, що складаються фірмою «Гран» з міста Енергодара Запорізької області з деталей, що виготовляються в Нідерландах. Якість цих виробів також не поступається західним аналогам, проте ціна вдвічі нижча.

Цікаву експозицію виставив державний концерн «АРКСИ». Зокрема, кормоподрібнювачі для особистих селянських господарств та комплекти «Краб-1» для забезпечення, регулювання та автоматичного захисту в опалювальних водогрійних котлах сьогодні вкрай потрібні нашому сільгоспвиробникові.

Щодо екзотики, відвідувачі, можливо, вперше в житті дістали можливість побачити, а може й купити, в українсько-італійського СП «Лівіо таска електронік» електроплиту, окремі деталі якої покриті справжнім сусальним золотом.

Виставка триватиме до 27 березня.

Андрій БОЄЧКО.

ИНФОРМАЦИЯ О ВЫПУСКЕ (проспект эмиссии) АКЦИЙ АКЦИОНЕРНОГО ОБЩЕСТВА УКРАИНСКИЙ БАНК «ВОЗРОЖДЕНИЕ»

1. ХАРАКТЕРИСТИКА ЭМИТЕНТА

Акционерное общество Украинский банк «Возрождение» (в дальнейшем УБ «Возрождение») — это универсальное кредитно-финансовое учреждение типа открытого акционерного общества.

Адрес банка: 252030, Киев-30, ул. М. Коцюбинского, 7-А.

УБ «Возрождение» является правопреемником Украинского банка «Возрождение» (общества с ограниченной ответственностью), созданного по решению Общего собрания учредителей (протокол № 1 от 7 мая 1991 года) и зарегистрированного в Национальном банке Украины 9 октября 1991 года, регистрационный № 21.

Учредителями УБ «Возрождение» выступают корпорация «Укрстрой», производственное объединение «Строймаш», концерн «Укрмонолитспецстрой», объединение «Киевоблстрой», трест «Укрстройкомплектация», страховые компании «Оранта» и «Славия», Украинская универсальная товарная биржа, Киевское производственное объединение «Ювелирпром», совместное украинско-американское предприятие «Бигарсо» и ряд других известных государственных и коммерческих структур.

Главной целью УБ «Возрождение» является поддержка экономического, социального, культурного и духовного развития Украины путем содействия предпринимательству, привлечения отечественных и иностранных инвестиций, новейших технологий и техники, совершенствования кредитно-финансовых и внешнеэкономических отношений путем оказания клиентам банка широкого спектра банковских услуг, а также получения прибыли от собственной кредитно-финансовой деятельности.

За последние два года существования УБ «Возрождение» превратился в крупный кредитно-финансовый центр, о чем свидетельствуют показатели баланса банка (приводятся ниже). За 1991—1992 годы общее количество служащих банка (с учетом отделений) увеличилось со 190 человек до 700, количество отделений — с 8 до 18. Оплаченный дивиденд в 1991 году составлял 12 процентов, в 1992 году — 40 процентов, а в 1993 году прогнозируется не менее чем 100 процентов годовых. Уставной фонд УБ «Возрождение», заявленный в размере 1,5 миллиарда карбованцев на 1.02.1993 года, оплачен полностью.

Органы управления УБ «Возрождение»:
- Общее собрание акционеров;
- Совет банка;
- Правление банка.

БАЛАНС УКРАИНСКОГО БАНКА «ВОЗРОЖДЕНИЕ»

Статьи баланса	На 1.01.92 тыс. крб.	На 1.01.93 тыс. крб.
АКТИВ		
1. Касса	3078	322250
2. Иностранная валюта	—	227157
3. Средства на резервном счету НБУ	79027	1950511
4. Корреспондентский счет в НБУ	366781	3814735
5. Корреспондентские счета в банках СНГ	—	2381
6. Корреспондентские счета в иностранных банках	—	1411858
7. Дебиторы банка	7420	99140
8. Кредиты, выданные банком	1214908	44925503
в том числе краткосрочные,	1193442	44851900
среднесрочные и долгосрочные	21466	73603
9. Кредиты, выданные банком в инвалюте	—	10471
10. Ссуды, предоставленные отделениям банка	71931	125000
11. Средства, вложенные в совместную хозяйственную деятельность	1871	183219
12. Основные фонды	1228	149018
13. Расход	—	227883
14. Другие активы	22984	459783
15. Расчеты по другим иностранным операциям	—	10216
16. Высвобожденные средства за счет прибыли	27059	717603
Всего:	1796287	54636728
ПАССИВ		
1. Уставной фонд	150615	1391878
2. Резервный фонд	4611	138014
3. Другие фонды	6134	175305
4. Расчетные и другие счета клиентов	799113	10140363
5. Депозитные счета клиентов	291878	6637821
6. Текущие счета клиентов в иностранной валюте	—	1307611
7. Кредиты, полученные от других банков	507297	28176647
8. Кредиты, полученные отделениями от главного банка	—	2613750
9. Другие кредиторы	9580	1337314
10. Корреспондентские счета в инвалюте других банков и отделений	—	222995
11. Средства (в укр. крб.) по обменным операциям с инвалютой	—	705382
12. Средства в иностранных валютах по операциям клиентов за границей	—	2381
13. Расчеты по другим иностранным операциям	—	12587
14. Доход	—	305011
15. Прибыль	27059	1469669
Всего:	1796287	54636728

Высшим органом управления банка является Общее собрание акционеров банка, в компетенцию которого входит:
- определение основных направлений деятельности банка;
- изменение устава банка;
- избрание и отзыв Председателя и членов Совета банка, а также Ревизионной комиссии банка, определение сроков их полномочий;
- утверждение годовых итогов деятельности банка, отчетов и выводов Ревизионной комиссии, порядок распределения прибыли;
- изменение уставного фонда банка;
- другие вопросы стратегии деятельности банка.

В промежутках между Общим собранием акционеров высшим органом управления банком является Совет банка, в который входят:

ЛУЦЮК Б. А. — председатель Совета банка, управляющий трестом «Укрстройкомплектация».

ДУХОТА Ю. А. — заместитель председателя Совета банка, Председатель совета директоров совместного украинско-американского общества — холдинговой компании «Бигарсо».

КОРОТКЕВИЧ А. А. — заместитель председателя Совета банка, первый вице-президент корпорации «Укрстрой».

МАЙБОРОДА В. М. — заместитель председателя Совета банка, начальник отдела страховой компании «Оранта».

ПЕТУЩАК В. Д. — вице-президент страховой компании «Славия».

ЕРАСОВ В. В. — директор Республиканского центра занятости Минтруда Украины.

ЦЕСАРСКИЙ М. И. — заместитель председателя правления Пенсионного фонда Украины.

ЯНЧАК С. Д. — президент-председатель Правления хозяйственной ассоциации «Укрспецстроймеханизация».

ТЫМЧИШИН М. Д. — начальник управления Государственного комитета Украины по водному хозяйству.

НОВАК А. И. — технический директор производственного объединения «Строймаш».

ПЛЮЩ Г. В. — генеральный директор Киевского производственного объединения «Ювелирпром».

Исполнительный орган — Правление банка.

Председатель Правления УБ «Возрождение» — СКОПЕНКО Анатолий Ефимович, кандидат экономических наук, образование высшее, окончил Одесский кредитно-экономический институт. С 1965 года работает по специальности. С 1977 г. — начальник финансового управления, начальник управления бухгалтерского учета, начальник главного управления экономики и финансов Министерства строительства УССР. С 1990 г. — председатель Правления УБ «Возрождение».

Заместитель председателя правления — САВИЧЕНКО Леонид Анисимович, образование высшее, с 1973 г. работает по специальности.

Заместитель председателя правления — ЗИМУХА Иван Александрович, образование высшее, с 1972 г. работает по специальности.

Заместитель председателя правления — ДОБРОВОЛЬСКИЙ Николай Петрович, образование высшее, с 1975 г. работает по специальности.

Заместитель председателя правления — ХРАМОВ Юрий Анатольевич, образование высшее, с 1983 г. работает по специальности.

Заместитель председателя правления — МАРЦЕНЮК Александр Александрович, образование высшее, с 1983 г. работает по специальности.

Член правления — КОВАЛЬЧУК Виктор Петрович, образование высшее, с 1986 г. работает по специальности.

Член правления — МОРОЗ Николай Иванович, образование высшее, с 1972 г. работает по специальности.

Член правления — КОВМИР Наталия Ивановна, образование высшее, с 1976 г. работает по специальности.

2. ХАРАКТЕРИСТИКА ДЕЛОВОЙ АКТИВНОСТИ

УБ «Возрождение» является одним из крупнейших, динамичных и эффективных коммерческих банков Украины. Он имеет солидную деловую репутацию, подкрепленную финансовыми отношениями с более чем 3000 клиентами, большим опытом безупречной работы.

Капиталы банка работают прежде всего в отраслях, обеспечивающих экономическую независимость Украины и рост благосостояния граждан: науке, промышленности, строительстве, сельском хозяйстве, а также в торговле, сфере услуг, туризме и других.

Несмотря на неблагоприятные условия экономического развития Украины, значительная часть ресурсов вкладывается в надежные и перспективные средне- и долгосрочные инвестиционные проекты, а именно: разработка и внедрение передовых научных технологий, освоение новых видов продукции, в недвижимость, ценные бумаги, паи.

Финансовая политика банка основывается на принципах надежности, эффективности, прибыльности, оперативности, максимального удобства для клиентов.

Выдаче кредитов предшествует подробный анализ эффективности и приоритетности предложенных проектов, тщательное изучение финансового положения дебиторов. Обязательным условием предоставления кредитов является страхование риска невозвращения кредитов, оформление гарантийных или закладных обязательств.

УБ «Возрождение» получена Генеральная лицензия Национального банка Украины на проведение операций с иностранной валютой за № 8 от 13 января 1992 года.

Банк имеет сеть прямых корреспондентских счетов: в СНГ — 7, в Европе и Америке — 15, количество банков-корреспондентов — 28. УБ «Возрождение» имеет разрешение Министерства финансов Украины за № 71 от 22 декабря 1992 года на осуществление всех видов деятельности по выпуску и обороту ценных бумаг.

УБ «Возрождение» является соучредителем и совладельцем более 60 коммерческих структур, среди которых 5 совместных предприятий, 26 малых предприятий, 5 акционерных обществ, 13 ассоциаций, 2 консорциума, 2 страховых общества, 1 банк. Банк является соучредителем Украинской фондовой биржи, Украинской универсальной товарной биржи, участником Украинской межбанковской валютной биржи, Ассоциации коммерческих банков Украины и ряда других бирж.

Расширяя масштабы деятельности, УБ «Возрождение» создает отделения, которых нынче 18 в 14 областях Украины. В течение 1993 года предусматривается создать отделения во всех областных и крупных промышленных центрах Украины.

УБ «Возрождение» своей деятельностью поддерживает всех, кто хочет видеть Украину богатым, цветущим государством, а предпринимательство — независимым и организованным на современных принципах финансирования и управления.

3. ДАННЫЕ ОБ ЭМИССИИ АКЦИЙ

Собрание учредителей (протокол № 1 от 28.01. 1993 г.) приняло решение о формировании уставного фонда УБ «Возрождение» в сумме 3 000 000 000 (трех миллиардов) карбованцев и выпуске ценных бумаг в виде простых именных акций общим количеством 600 000 (шестьсот тысяч) номинальной стоимостью 5 000 (пять тысяч) карбованцев каждая. Из них учредителям банка причитается 300 000 (триста тысяч) акций на общую сумму 1 500 000 000 (один миллиард пятьсот миллионов) карбованцев.

Эмиссия акций будет проводиться серией А-1 под номерами 000001—600000.

Подписчиками акций этого выпуска могут быть юридические и физические лица, кроме лиц, указанных в ст. 2 Закона Украины «О предпринимательстве». Финансовые ресурсы, полученные в результате эмиссии акций, будут использованы для увеличения объема активных операций банка, вкладов в самые эффективные и самые надежные финансовые проекты, в том числе долгосрочные, развития и расширения сети филиалов и представительств УБ «Возрождение», а также инвестирования в недвижимость, ценные бумаги и драгоценные металлы.

Акции реализуются по рыночному курсу. Прогнозируемый курс акций — от 6 000 карбованцев до 15 000 карбованцев. Уже получены предварительные заказы на покупку акций УБ «Возрождение» на сумму около 1 миллиарда карбованцев.

Иностранным юридическим и физическим лицам акции УБ «Возрождение» реализуются только по специальному курсу продажи акций с оплатой в СКВ. Начальный курс одной акции устанавливается в 50 (пятьдесят) долларов США. Покупателям из стран СНГ акции тоже продаются только через УБ «Возрождение» по специальному курсу акций с оплатой в российских рублях. Начальный курс 1 акции устанавливается в 4500 (четыре тысячи пятьсот) российских рублей. Продажа акций УБ «Возрождение» украинскими акционерами иностранным покупателям, в том числе из стран СНГ, не разрешается. Такие соглашения не признаются действительными и не регистрируются.

Срок подписки на акции устанавливается с 29 марта 1993 года по 29 сентября 1993 года. Учредители УБ «Возрождение» имеют первоочередное право на приобретение акций этого выпуска. До 10 апреля 1993 го-

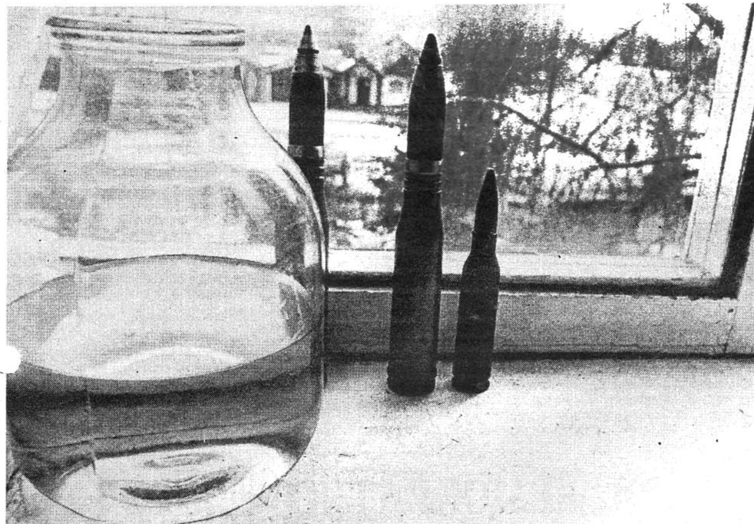
(Продолжение на 14-й стр.).

З ВІЙНОЮ НЕ ЗАКІНЧЕНІ РАХУНКИ

Так вважають ветерани недавніх придністровських подій і жителі Дубосар. Минув рік після поранення фотокореспондента «Голосу України» Олександра Глядєлова і загибелі дубосарських гвардійців Володимира Миронюка, Валентина Фролова, Бориса Капкана, Володимира Бекетова, Ігоря Бочка... Посадові особи і жителі міста прийшли в цей день вшанувати пам'ять земляків: батьків, чоловіків, дітей, внуків. За далеко не повними даними дубосарської жіночої ради у придністровській війні загинуло 53, а поранено близько 200 жителів міста і району. На чий вітряк принесені ці жертви! Адже зрозуміло, що переможців у цій, як і в усіх подібних війнах, немає і бути не може.

Та й сьогодні тут все ще відчувається подих війни. І не тільки тому, що внаслідок обстрілів міста пошкоджено більше 500 будівель, із яких 100 розбиті вщент. А, мабуть, тому, що глибинні хитросплетіння політичних інтересів та інтриг все ще продовжуються. Хоча послухаємо простих людей.

— Я прийшла на могилу зятя Сергія Хриптуна, — розповідає Параска Осмакович. — Зі мною — його діти, а мої внучки шестилітня Настя і чотирилітня Оля... Звичайно, важко, хоча нам і допомагають, чим можуть. Та мене, молдаванку, більше турбує ця нестабільність. Адже так буде, доки не визначиться чіткий статус Дубосар, хоча від цього я не чекаю ніякого матеріального покращання...

Щодо останнього, то Дубосари, на наш погляд, нічим не відрізняються від нашого Малина чи Фастова. Правда, все — за рублі. Тому м'ясо на колгоспному ринку коштує 480 рублів, сало трохи дешевше. Місцева літрова оригінальність — «Букет Молдавії» — гордо стоїть у кожному гастрономі і коштує чимало — майже 900 рублів.

— Перебоїв з хлібом у нас ще не було, — розповідає начальник дубосарської міліції, майор Олександр Паскаль. — Працюють практично всі підприємства, але далеко не на повну потужність через нестачу сировини та комплектуючих. Важко буде на посівній, бо не вистачає бензину та солярки. Вселяє деяку надію те, що минулої осені засіяли все, що було можна. Яка ситуація в місті? За останні три місяці жодного вбивства. Правда, наш будинок обстріляли в новорічну ніч...

Чи не тому під рукою у майора АКС, заряджений бойовими, а на вікні — цілий арсенал боєприпасів. Через вікно можна спостерігати за бійцями російських миротворчих сил, які хазяйновито гуляють Дубосарами.

— Прикро, що ні Україна, ні Білорусь не стали гарантами спокою в нашому регіоні, — констатує заступник начальника міліції, підполковник Анатолій Лупов. — Адже хіба можна бути щасливими в своїх національних квартирах, якщо поряд ллється кров? Щодо нинішньої ситуації, то, на мій погляд, певні політичні сили розраховують з допомогою Румунії посилити свій вплив на Балканах...

Ми не будемо підтримувати чи спростовувати таке бачення розвитку подій у Придністров'ї. Хоча його, мабуть, варто врахувати нашим політикам. Ми ж поверталися з Дубосар, спостерігаючи «здичавілі» дачні ділянки, як нам розповіли, густо всіяні мінами всіх можливих зразків без жодної відповідно складеної карти. Грізне ж попередження «Заміновано!» на численних трафаретах вздовж дороги, на наш погляд, вичерпно характеризує загалом ситуацію в Придністров'ї...

Юрій НЕСТЕРЯК,
спеціальний кореспондент «Голосу України»,
Віктор КОСАРЧУК,
оглядач УНІАН.

Фото Олександра ГЛЯДЄЛОВА.

Київ — Дубосари — Київ.

Експрес-інформація

З ДИСКУСІЯМИ, АЛЕ ОДНОСТАЙНО

Договір про дружні відносини й співробітництво України й Болгарії ратифікував болгарський парламент. Цей документ був підписаний ще в жовтні минулого року Президентами двох країн Л. Кравчуком і Ж. Желевим. Під час обговорення цього питання думки болгарських парламентаріїв дещо розійшлися: представники Союзу демократичних сил заявляли, що підписання Президентом країни такого документа суперечить Конституції, а представники Болгарської соціалістичної партії стверджували протилежне. Проте закон про ратифікацію був прийнятий одностайно.

СТІЙКІСТЬ І МУЖНІСТЬ ПРОТИ ТЕРОРИЗМУ

Із закликом виявити мужність в умовах, коли посилюються терористичні акти з боку палестинців, звернувся до громадян Ізраїлю Прем'єр-міністр цієї країни І. Раббин. Виступаючи під час парламентських дебатів, глава ізраїльського уряду сказав: «Ізраїльтяни повинні усвідомити той факт, що їхня батьківщина втягнута у боротьбу з тероризмом». У ній переможе той, додав І. Раббин, хто виявить стійкість і мужність.
Про це Прем'єр-міністр нагадав і під час відвідання одного з військових гарнізонів у секторі Газа. За словами І. Раббина, палестинцям необхідно дати зрозуміти, що вони нічого не доб'ються з допомогою тероризму і насилля.

ЛАБОРАТОРІЯ-ФОРТЕЦЯ

Лабораторія збройних сил Росії поблизу абхазького селища Ешера є важливим об'єктом стратегічного призначення. Тут проводяться сейсмологічні дослідження наслідків ядерних випробувань, повідомив керівник інформаційно-розвідувальної служби Грузії І. Батіашвілі. За його словами, на території ешерської лабораторії перебуває близько 800 російських військових, а також безліч військової техніки. Звідти відкривається вогонь по позиціях збройних сил Грузії, повідомляє агенція «Іпринда-Подія».

ОБІЦЯНКА ПРЕЗИДЕНТА

Зустріч Генерального секретаря ООН Б. Галі з Президентом Туркменистану С. Ніязовим відбулася в Нью-Йорку. Йшлося про внутрішні й зовнішні проблеми цієї середньоазіатської республіки. Після зустрічі С. Ніязов заявив, що його країна готова співробітничати з Об'єднаними Націями в здійсненні миротворчих та інших міжнародних операцій. Цього тижня туркменистанський Президент відвідає Вашингтон, де проведе переговори з представниками американської адміністрації.

ПЕНСІОНЕРИ ПОСТАРІЮТЬ

Закон, який підвищує пенсійний поріг, прийняв парламент Естонії. Це підвищення передбачається провести протягом десяти років. Таким чином у республіці до 2003 року чоловіки йтимуть на пенсію з 65 років, а жінки — з 60. Закон встановлює чотири види пенсій — по старості, по інвалідності, у зв'язку з втратою годувальника і так звана народна пенсія.

За повідомленнями наших власних кореспондентів та зарубіжних інформагентств.

ПІД ГРИФОМ «ЦІЛКОМ ТАЄМНО»

На зв'язку Варшава

Варто розгорнути сьогодні будь-яку газету, і відразу ж впадає в очі запитання, яке хвилює — без перебільшення — всю Польщу: хто такий «агент Болек»? Людина, яка вірою й правдою, плюс за грошову винагороду, працювала на службу безпеки (СБ) в комуністичній Польщі, активно допомагаючи тодішнім властям виявляти й репресовувати «антидержавні елементи», досі залишається невідомою...

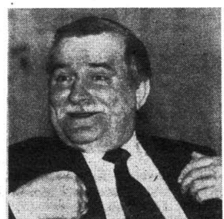
Чому ж громадськість так активно цікавиться цією особою? Адже не секрет, що СБ разом з радянським КДБ (і, до речі, відповідною службою «штазі» НДР) мали незлічених агентів в усіх прошарках польського суспільства. Така практика притаманна будь-якому тоталітарному режимові, і, здавалося б, плюс-мінус один «стукач» особливої ролі не грає.

Відповідь проста. Її винесла заголовком на першу полосу газета «Жиче Варшави»: «Я не Болек!» — заявляє Л. Валенса». Так, саме Президента країни звинувачують у тому, що він був агентом СБ. Звідси й сенсаційне питання, звідси й напруженість ситуації. Як починалася ця антипрезидентська кампанія? Торік влітку один з депутатів сейму з трибуни цього високого зібрання звинуватив Л. Валенсу в тому, що той лічився в списках агентів СБ, складених міністром внутрішніх справ одного з колишніх посткомуністичних урядів А. Мачеревичем. Сенсації негайно надали гласність. Її, як подарунок небес, зустріли численні недруги Президента. Всі чекали, що у відповідь з боку Л. Валенси з'явиться позов до суду за наклеп. Але сталося навпаки. Л. Валенса направив до сейму листа, в якому визнав, що наприкінці 1970 року під час допитів в СБ підписав там три чи чотири документи: «Мабуть, я підписав би усі, крім згоди на зраду Богові і батьківщині, аби вийти і продовжувати боротьбу». Пізніше в одному з інтерв'ю нинішній господар президентського Бельведерського палацу пояснив ситуацію докладніше: «Я підписав кілька документів, але не про співробітництво або зраду. У підписаних мною документах я кажу, що система погана і її треба змінити. Нам треба було боротися, упертися і перемогти. Якби я відмовився підписати, вони мені напевно переламали б кістки» (тобто, про «стукацтво» не йшлося). До речі, цю історію Президент давно описав у книзі, виданій сотнями тисяч примірників і перекладеній багатьма мовами. Здавалося б, можна ставити крапку, але не так сталося, як гадалося...

Кілька днів тому газета «Дзенік Чікаговські», яку видають представники польської діаспори у США, опублікувала кілька сторінок звітів «агента Болека». У них той доповідає про ситуацію на судноверфі у Гданську (де, до речі, працював Л. Валенса), називає прізвища ініціаторів страйку, розповсюджувачів антиурядових листівок тощо. Це видання надрукувало також копії розписок «Болека» за 700 і 1500 злотих, одержаних від СБ в 1971—1974 роках (тоді це була солідна сума).

І тут подав голос С. Тимінський — колишній суперник Л. Валенси у боротьбі за президентство (до речі, «Реч Посполіта» цитувала одну з польських посадових осіб, яка твердила, що «Дзенік Чікаговські» відомий своєю симпатією до Станіслава Тимінського). Так-от, цей, м'яко кажучи, опонент нинішнього Президента заявив, що «агент Болек» — це Л. Валенса, а тотожність документів підтвердила графологічна експертиза, проведена у Канаді, на що С. Тимінський, який живе за океаном, навіть витратив власні 200 доларів. Як повідомила «Газета виборча», цей діяч готовий показати й інші документи, які викривають Л. Валенсу, по польському телебаченню «живцем». Але, мовляв, від нього вимагають, щоб на телебаченні з тими паперами ознайомилися заздалегідь, що, на думку С. Тимінського, є неприпустимою політичною цензурою. Так вважає заокеанський «ворог» Л. Валенси. Натомість навіть згаданий колишній міністр внутрішніх справ А. Мачеревич, якого теж другом нинішнього Президента назвати важко, заявив прямо протилежне: він не може відповідати за тотожність опублікованих документів. У свою чергу глава комуністичної Польщі генерал В. Ярузельський на запитання однієї з комісій сейму заявив, що якби власті мали докази щодо співпраці «Солідарності» (якою керував Л. Валенса) з СБ, то обов'язково б їх оприлюднили. А докази, коли б вони існували, збереглися б в МВС, отже були б «під рукою» комуністичного режиму. Однак цю зброю — через її відсутність — у хід так і не пустили.

Як бачимо, ситуація залишається двозначною. Але багато політичних опонентів Л. Валенси в один голос заявляли, що такі існує «чорна тека», де зібрані документи, що викривають нинішнього Президента як «агента Болека». Цю теку хтось з них «бачив і навіть гортав папери». Але де вона, як то кажуть, «науці невідомо». Принаймні, як твердять деякі засоби масової інформації, теку свого часу винесли з архівів польського МВС, переправили за кордон і там продали. Але кому? На думку одного з впливових місцевих політиків Я. Качинського, не обійшлося без Москви і Берліна (комуністичного). У свою чергу деякі посадові особи твердять, що документи «агента Болека» — це взагалі фальшивка, сфабрикована або у самій Польщі, або за кордоном.

Сам Л. Валенса заявив (цитуємо «Жиче Варшави»), що йдеться про справу рук якоїсь держави, «яка мала певний інтерес у Польщі».

Ситуація, що склалася, викликає (крім переломних) ще багато запитань. Деякі з них: чому С. Тимінський, за його словами, маючи доступ до «теки Болека», не скористався новою й ефективною зброєю у боротьбі за президентське крісло? Сам він пояснює це тим, що, мовляв, не хотів «вносити до неї бруду», але в це важко повірити. Або ще: чому такі сенсаційні документи потрапили до емігрантської газети, тираж якої всього 6000 примірників? Невже ті, хто мав би в руках оригінали матеріалів з «чорної теки», не знайшли для їх публікації соліднішого видання?

Пишучи про «справу Болека», провідні польські газети обмежуються лише викладом інформації, що надходить. Проте впливова «Газета виборча», яка в принципі постійно критикує різні аспекти діяльності Л. Валенси, опублікувала резюме свого головного редактора, відомого політика і публіциста А. Міхника: «Будь-яка політична боротьба має свою логіку і свої правила. Проте вона повинна мати й свої рамки — моральні й правові. Публікація якихось паперів через 20 років — все одно, чи то викрадених, чи то сфабрикованих — з метою зганьбити Президента Речі Посполитої виходить за ті рамки. То мерзота».

Що можна додати до цієї думки?

Володимир САВЦОВ,
власний кореспондент «Голосу України».

На знімку: «Я не Болек!» — заявляє Л. Валенса.

У БОРОТЬБІ ЗА ДЕМОКРАТІЮ МИ РАЗОМ

Актуально

У Грузії беззастережно підтримали прагнення Президента Росії Бориса Єльцина відстояти здобутки демократії. На прес-конференції, яка відбулася минулої неділі, Е. Шеварднадзе заявив, що звернення Єльцина до народу — єдино можливий і правильний крок у тих умовах, що склалися нині в Росії.

Разом з тим глава грузинського парламенту підкреслив, що Єльцин трохи запізнився з цим рішенням, оскільки вже після VII з'їзду народних депутатів Росії було ясно: сили, які хочуть відновлення імперії, а також комуністичні реваншисти спроможні стати на заваді демократам на шляху реформ. Уже в грудні минулого року, вважає Шеварднадзе, Єльцин мав би виступити з такою рішучою заявою. На думку грузинського лідера, більшість у Росії — за реформи. Тільки консервативні сили в армійській верхівці, а також колишні партійні номенклатурники хочуть для країни хаосу та анархії, щоб у каламутній воді спробувати відновити свої позиції. Е. Шеварднадзе висловив переконання, коли Єльцину та його прихильникам вдасться перемогти у цій жорсткій сутичці, розвал імперії буде остаточно завершено, і колишні союзні республіки зможуть зітхнути вільно.

Багато хто в Грузії вважає, що від цього залежить і доля грузинсько-абхазького конфлікту, за сім місяців якого вже загинули понад 3 тисячі чоловік як з грузинської, так і абхазької сторони. Останні події в Сухумі і невдалий штурм столиці автономної республіки абхазькими силами значно змінили грузинські позиції. Грузія продовжує звинувачувати Росію у допомозі сепаратистським силам і у втручанні у внутрішні справи суверенної держави. Вона звинувачує збройні сили Росії у бомбардуванні мирного міста Сухумі, а як доказ наводиться факт, коли минулого тижня було збито російський літак Су-27, на борту якого були ракети типу «повітря — земля» і «повітря — повітря». Обстеживши місце падіння літака, грузинські військові спеціалісти переконалися: три з шести ракет були використані. За їх твердженням, вони були випущені по цілях на території, контрольованій грузинськими військами.

На початку цього тижня сторони, які воюють між собою, досягли угоди про тимчасове припинення вогню. Ініціаторами цієї угоди виступили представники абхазького збройного формування. 24 години перемир'я їм необхідно було, щоб забрати з лінії фронту велику кількість загиблих солдатів абхазького ополчення.

Бесік БАРАТЕЛІ.

Тбілісі.

Проблеми

ТАКА ОСЬ ПОШТА...

Листівки та інші послання з новорічними привітаннями жителі Вірменії почали отримувати лише в березні. Такі наслідки залізничної блокади республіки, що триває, і відсутності авіаперевезень пошти через нестачу пального.

У зв'язку з критичною ситуацією уряд Вірменії виділив чотири мільйони рублів на створення в російському місті Сочі свого роду пересильної бази, куди надходитимуть призначені для республіки поштові відправлення. Окрім того, за особистим розпорядженням міністра економіки Г. Багратяна літаки компанії «Вірменські авіалінії», що летять з Єревана й назад, зобов'язані брати на борт не менш як 600 кілограмів поштових вантажів.

«Іпринда — Подія».

Повертаючись до надрукованого

«ТАКА «БОМБА» ВИСАДИТЬ У ПОВІТРЯ ВСЕ СУСПІЛЬСТВО»

Нещодавно в нашій газеті було опубліковано матеріал під назвою «Нова «бомба» для наркомафії». У ньому йшлося про те, що багато вчених, лікарів-наркологів і громадських діячів на Заході висувають ідею легалізації наркотиків. На їхню думку, лише в такий спосіб можна вибити в наркомафії основу її існування.

— Хотів би висловити власні погляди на тему, яку порушено в матеріалі, — зателефонував до редакції заступник начальника головного управління карного розшуку МВС України полковник міліції **Анатолій УДОД.**

— Анатолію Павловичу, якщо правильно розумію, ви хочете висловити думку не як теоретик, а як юрист-практик, якому доводиться мати, так би мовити, безпосередній «контакт» з кримінальним світом!

— Саме так. І найперше, на чому хотів би наголосити: та «бомба», яку названо в матеріалі новою, уже давно не є такою. Ідея ця то з'являється, то знову зникає зі сторінок газет, журналів, наукових публікацій уже протягом кількох десятиліть. В останнє про неї нагадала голландська делегація на черговій сесії ООН у боротьбі з незаконним обігом наркотичних засобів і психотропних речовин, яка проходила позаминулого року у Відні. Тоді ніхто з учасників, а це близько ста делегацій з різних країн світу, не підтримав таку пропозицію. Навіть прозвучали заяви, що це схоже на провокацію. Мені важко сказати, з яких міркувань відомі люди реанімують ідею легалізації наркотиків: соціальних, людських чи правоохоронних. Як на мене, треба не словесами розбурхувати громадську думку, а братися за розроблення нових методик лікування. Бо поки що ефективних засобів лікування хворих на наркоманію немає. Варто також заглибитися у суть проблеми: той спосіб життя молоді, який призводить до наркоманії.

— Тобто ви вважаєте, що методи, які до цього використовувало світове співтовариство у боротьбі з наркомафією, ще далеко не вичерпали себе!

— Повинен сказати, що Україна як суверенна держава впевнено входить до міжнародних структур у боротьбі з наркобізнесом. Наші представники на постійній основі беруть участь у всіх спеціальних сесіях ООН та інших міжнародних заходах з цього питання. Нещодавно українська делегація повернулася з Європейської наради глав національних правоохоронних органів у боротьбі з незаконним обігом наркотиків.

Нині в Україні розробляють державну програму, яка ефективно протистоятиме наркомафії. Наші успіхи у боротьбі з наркобізнесом, можливо, поки що непомітні, бо за цю справу ми взялися нещодавно. Також відчувається те, що ми з деяким запізненням влилися до світових правоохоронних структур.

Інтерв'ю провів Сергій ДАНИЛЕНКО.

На знімку: під час затримання групи торговців наркотиками спеціальним підрозділом міліції.

Реалії

НЕМАЄ ПРАВДИ В КАРТАХ

Сьогодні Киргизстан не має власних топографічних, географічних, політичних карт. Скидається на те, що не передбачається їх поява і найближчим майбутнім. З розвалом СРСР республіка виявилася ізольованою щодо картовидавничого виробництва. Щоб налагодити власне, потрібно, як показали розрахунки, мінімум 800 тисяч доларів. Роздобути їх за нинішньої економічної кризи неможливо.

Не менш гостро постає проблема із спеціалістами для цього виробництва. Їх тільки-но розпочинає готувати Бішкецький технічний університет, і це тоді, як через міграційні процеси вже дуже порідшали ряди вчених, які працюють у цій галузі. Раніше, наприклад, дані зйомок у республіці надсилалися до Союзного центру, а частина інформації зберігалася в столицях сусідніх республік — Узбекистану й Казахстану. На зустрічі глав держав у Бішкеку було підписано документ про створення міждержавної ради з питань геодезії і картографії, один з пунктів якої передбачає взаємний обмін на безоплатній основі даними по республіках. Але далі підписання цього документа справа не зрушила. На шляху одержання Киргизстаном необхідної інформації багато перешкод, і бюрократичних також.

Та особливо нелегко в нинішній ситуації юному поколінню киргизстанців. Вивчати географію рідної республіки, в якій нещодавно здійснено новий адміністративно-територіальний поділ, їм доводиться за картами ще Киргизької РСР, та й то, якщо вдасться роздобути такі.

Євген ДЕНИСЕНКО.

Бішкек.

Власкори повідомляють

Алма-Ата

ЗЕРНА ЗДОРОВОГО ГЛУЗДУ НА КОЛГОСПНИХ ЛАНАХ

Третій з'їзд колгоспників Казахстану завершився нещодавно в Алма-Аті.

Делегати обговорили подальший розвиток і зміцнення колективних сільськогосподарських підприємств в умовах ринкових відносин, що тільки зароджуються. Головним підсумком роботи з'їзду стало прийняття примірного Статуту колгоспу. Селянам запропоновано на його підставі розробити статути своїх господарств і затвердити їх на загальних зборах. З'їзд обрав також раду колгоспів республіки, його ревізійну комісію. Крім того, делегати прийняли звернення до Президента Казахстану Н. Назарбаєва.

На форумі з промовою виступив прем'єр-міністр республіки С. Терещенко. Він заявив, що вважає неправильною позицію деяких делегатів, які закликають «розігнати колгоспи і радгоспи». В уряді Казахстану, повідомив він, таку ідею не поділяють. Інша річ — удосконалення колективних господарств. Колгоспники в кінцевому рахунку мають стати колективними власниками. А тим, хто може і бажає працювати індивідуально, треба надати такої можливості вже сьогодні.

Тетяна КОСТІНА.

Російська мова не в пошані,

але, як і раніше, в ужитку

У сусідів

Колегія державного департаменту мов Республіки Молдова направила на адресу Президента і прем'єр-міністра меморандум, у якому кваліфікує «як вороже процесові становлення державної мови розпорядження держканцелярії, відповідно до якого міністерства, департаменти, органи місцевого самоврядування зобов'язані подавати урядові проекти постанов, розпоряджень, законів і російською мовою».

Колегія зазначає, що така практика суперечить мовній політиці будь-якої суверенної держави. Незважаючи на те, що державною в республіці проголошена молдовська мова, засобом спілкування і мовою діловодства тут, як і раніше, залишається російська. Факт парадоксальний, бо чиновниками міністерств і держдепартаментів здебільшого є громадяни корінної національності. Однак перехід на румунську термінологію виявився для молдовських спеціалістів, скажемо так, непростим. За словами працівників держдепартаменту мови, тут дається взнаки «гостра потреба інтенсивної підготовки виконавців». Мовне відомство визначило ситуацію як «російський монолінгвізм» і дорікнуло за це першим особам держави. Річ у тім, що контроль за виконанням закону про мови свого часу обіцяв узяти на себе Президент Молдови.

Що ж до мов національних меншин (на Лівобережжі — це українці і росіяни, на півдні — гагаузи і болгари), то обіцяні поправки до законодавства стосовно їх «законності» так і не були прийняті. Тут і в побуті, і на офіційному рівні основною мовою спілкування залишається все та сама російська.

Світлана ЧАЛА.

Кишинів.

Отакої!

НА ТОМУ САМОМУ МІСЦІ, В ТОЙ ЖЕ ЧАС

Три роки тому Шеві Ховава, тридцяти років, було затримано на місці злочину, коли він непередбачливо заснув у тель-авівській квартирі, яку збирався пограбувати. Його присудили тоді до двох років ув'язнення. І, чесно відбувши цей строк і вийшовши на волю, він вирішив негайно виправити свою минулу помилку. Недавно через кватирку в туалеті він пробрався в ту ж саму заповітну квартиру, твердо вирішивши цього разу не спохуватися. Прихопивши з собою хутряну шубу й коштовності, він уже був готовий святкувати перемогу. Та тут наспіла ізраїльська поліція. Злочинця було затримано й знову віддано до суду, який присудив його до 34 місяців тюремного ув'язнення.

Олександр СПИРИДОВИЧ.

Ейлат.

А як у них!

ЩОБ ЖЕБРАКИ СОБІ НЕ ШКОДИЛИ

Спеціальні талони для тих, хто хоче надати допомогу бідним співгромадянам, з'явились у продажу в американському місті Боулдер (штат Колорадо). Цей захід має на меті позбавити жебраків можливості купувати на пожертвувані їм гроші спиртні напої і цигарки.

Тепер будь-хто із жебраків, котрий одержав милостиню талонами, може використати їх у 14 магазинах міста для придбання харчів. Талонами, кожний з яких коштує 25 центів, можна також скористатися для оплати проїзду на міському транспорті і придбання предметів особистого вжитку.

Пішовши на цей крок, міські власті вирішили наслідувати приклад каліфорнійського міста Берклі, де вже давно запроваджено таку систему. Талони можуть придбати всі ті, хто готовий подати милостиню, але побоюється, що жебраки використають одержані гроші на шкоду самим собі.

За матеріалами зарубіжної преси.

Справи кримінальні

Добралися й до космодрому

Співробітники Служби національної безпеки Узбекистану заарештували членів злочинної групи, котра займалася підпільним добуванням та збутом коштовних металів.

Злочинці тривалий час викрадали із складного електронного устаткування на космодромі Байконур в сусідньому Казахстані мікросхеми та плати, що містили елементи з золота та срібла. Їх вилучали, переплавляли в невеликі злитки й продавали як у Казахстані, так і в Узбекистані. Під час одного такого приїзду «кур'єра» до республіки його й було піймано на гарячому. Заарештовано також і посередника. Під час затримання вилучено 310 грамів золота 965 проби та два кілограми чистого срібла.

Співробітники Комітету національної безпеки Казахстану теж провели кілька арештів та обшуків у місті Ленінську Кзил-Ординської області. Серед затриманих був і офіцер однієї з військових частин, що обслуговують Байконур. У схованках підозрюваних осіб знайдено велику кількість готових до реалізації золотих та срібних злитків, майже 10 кілограмів ртуті, великі суми грошей, а також викрадені деталі, коштовні метали та пристосування для їхнього переплавлення.

Зульфія РАСУЛІ.

Ташкент.

ПОВЕРНЕННЯ ДО СЕБЕ

Культура: думка оглядача

«За життя останніх поколінь наші люди пережили голод, репресії, воєнні лихоліття, розклад суспільної системи і пов'язану з цим зневіру. І все-таки за цих умов наш народ зберіг свою природжену працьовитість і потяг до творчості, його духовні задатки і талант не вигасли».

З доповіді Івана Дзюби на колегії Міністерства культури України.

Так, зовсім не схожою була недавня колегія на ті пишні підсумкові зібрання, що проводилися раніше, залюбки копіюючи партійні пленуми, з'їзди тощо. Слава Богу, що це вже пішло, й будемо сподіватися, навіки. Хоча дехто в кулуарах пролив гірку сльозинку за відлагодженою до кожного гвіздка бюрократичною машиною колишнього апарату Мінкультури, що вмів (і це його найбільший здобуток) фанфарно звітувати про взяті вершини. При тому, як правило, головний об'єкт культури — людина взагалі не враховувався. Лічба велася на маси.

А проходила нинішня колегія у великому залі Українського дому, й це було викликане необхідністю хоч раз на рік зібратися розширеним колом.

З часом, можливо, хтось із дослідників культури назве цю колегію неординарною, поворотною, а, може, й інакше якось — гучніше чи місткіше. У всякому разі її новаторський дух відчувався, хоч не декларувалося, що міністерство виступає з якісно новою концепцією культуротворення на етапі розбудови незалежної держави. Та годі було чекати від такого ренесансного чоловіка, яким є Іван Дзюба, стереотипів чи навпаки — руйнівного нігілізму в осмисленні фундаментальних проблем стратегії культури на сьогодні. Наївно також було б думати, що Іван Михайлович та його прибічники не усвідомлюють, яка надважка штанга звалена на їхні плечі. Але й розпачу при цьому в команді Дзюби не відчувається. Навпаки — доповідь міністра справила враження реалістичної картини, в якій точно й коректно розставлені акценти на больові точки, визначено пріоритетні масиви, чітко намічено перспективи. Й тактовно, без карколомного теоретизування культурний процес гуманізується, тобто повертається до людини — на засадах національного відродження.

Можна лише тішитися, що такий підхід в основному поділяють колеги міністра культури на місцях. У всякому разі інформація, почута з окремих виступів та повідомлень, дає підстави навіть для певної дози оптимізму. Як би там не було, але побоювання Івана Михайловича (висловлене ним у інтерв'ю «ГУ» 17 березня ц.р.), що розмова на колегії може звестися тільки до матеріальних проблем, на щастя, не справдилося. Хоч такі біди нікуди не ділися, вони повсюдно є і відчутно б'ють і по задумах, і по конкретних діях. Та люди в областях живуть реальним життям, активно виходять з того, що є. І навіть у безнадійній, здавалося б, ситуації з парадоксальною економікою доби базарного ринку досягають буквально неможливого.

Добре було б зараз процитувати емоційний вигук одного добродія, котрий заявив, що у них в області проблем з культурою взагалі нема. Дуже хотілося б, щоб так воно вже нарешті й було. Та, на жаль, поки що це — fata morgana — нездійсненна мрія.

Незважаючи на те, що національна культура була у найважчі часи прихистком внутрішньої свободи людини, а в рішучу годину дала могутній імпульс державному самоствердженню, її тонкий пласт найбільш чутливий до соціальних бід та руйнацій. І тому саме ця матерія потребує від держави бережливого ставлення, а якщо високим стилем — батьківського опікування. А не залишкового принципу фінансування — лиш для того, аби вдати, наче є ця культура, а насправді вона не потрібна.

Та й ніхто на колегії не вимагав більше того, що виділено з бюджету. Дякували й за це, розуміючи, що економічна криза поглинає все. І все ж навіть за таких критичних умов можна зробити більше. Життя ж не стоїть на місці. Часом через власну інертність, лінькуватість, звичку жити за глухим парканом без свіжого повітря ми не помічаємо, як усе довкола змінюється. Тож не вміємо оцінити здобуту свободу слова, творчості та й підприємливості зрештою. В культурному процесі підприємливість — не остання риса. Але ж як заважає нормальному її перебігові законодавча невпорядкованість. «Основи законодавства України про культуру» часто вступають у протиріччя із Законом «Про місцеві Ради народних депутатів та місцеве і регіональне самоврядування» й тому здебільшого не працюють. А де нормативні акти про музеї, бібліотеки? Де закон про інтелектуальну власність?..

Ось невеселий жарт, характерний для нашого життя. Уманський завод театрального обладнання, який живе й працює для культури, сплачує податок з прибутку кудись туди, в ефемерні державні структури... наче на потреби культури... Його директор Анатолій Качка мудро й просто розсудив: ну давайте, люди добрі, я буду перераховувати цей податок прямо на Міністерство культури! Це по-людяному. А спробуйте розвернути всі приховані й неприховані державні механізми, щоб утілити цю просту ідею в життя!

Уряд вчиняє досить гуманні, широкі жести — фінансує творчі спілки, котрі справді в тому вигляді, в якому вони є, сьогодні задихаються без державних ін'єкцій. Але, можливо, простіше не оподатковувати заклади та установи, що діють у сфері культури?

Цікаво було слухати діяльних, ініціативних людей, яких життя вже навчило не чекати подачок, милостині, тобто не стояти з простягнутою рукою біля парадних під'їздів різного рангу. У страшному морі ринку, виявляється, можна знайти тверді острівці. Проблема компетентних, широкоосвічених, професійно підготовлених кадрів у сфері культури — пекуча. Директор і художній керівник Сімферопольського російського драматичного театру Анатолій Новиков уже кілька років просить для практики в театрі 2—3 студентів, майбутніх режисерів. Гарантує готель, добрий прийом, «... на екзамени відпускатиму з оплатою проїзду туди й назад — тільки ж дайте, на два роки. Вони станут професіоналами!» Не дають. Хлопці, чуєте? Хочете в Сімферополі постажуватися аж два роки? Спробуйте пробитися до Анатолія Новикова, творчої кобри, як він сам себе називає. Може, це вам вдасться.

Знаходяться меценати, спонсори. Одні через любов до мистецтва, інші, щоб утриматися на поверхні, але таки допомагають культурі. Й це належить гідно оцінювати, ставитися розважливо до таких людей. Вони ж думають про майбутнє...

Так, якщо оцінити себе в загальному контексті, то є в нас усіх маленький такий, сором'язливий грішок — уповільнена реакція на культуру, а точніше — відсутність її потреби. От у багатьох випадках не дано нам це. Так виховані безрадісним своїм життям, недолугістю шкільних програм, важким до знемоги побутом. Не вміємо насолоджуватися дивовижним словом, глухі до музики, сліпі до образотворчого шедевру, тобто бідні духовно. Це на побутовому рівні індивідуальний грішок — особистий недолік. А на державному — національна трагедія. Зараз ми вибираємо ціннісні орієнтири і вже дуже хочемо бігати, не навчившись ходити. Програма, з якою виступило Міністерство культури України, судячи з усього, бере на себе важку ношу — пробудити в нас інтерес до естетичного життя, допомогти увійти в духовний світ народу. Будемо вірити в нього!

Людмила БАРАНЕВИЧ.

Репертуар кінотеатрів налічує близько 400 художніх фільмів, з них 390 — зарубіжних студій. Щоб подолати цю біду, необхідно 6 мільярдів карбованців. Проектом бюджету передбачається лише 2 мільярди.

Музейний фонд становить понад 10 мільйонів пам'яток історії та культури. Щороку музеї приймають понад 20 мільйонів відвідувачів.

Міністерство культури здійснило цільові творчі замовлення на гастролі 40 драматичних та музично- драматичних, театру опери і балету, 6 театрів юного глядача, 24 театрів ляльок. На це було виділено близько 65 мільйонів карбованців у цінах минулого року.

Нині у нас працюють 24 обласні філармонії, 9 симфонічних оркестрів, 11 будинків органної та камерної музики.

З різних причин 1992 року закрито 49 бібліотек в Одеській області, 20 — в Закарпатській та Чернівецькій, 19 — у Львівській, 15 — у Черкаській.

У 1993-94 навчальному році нові навчальні плани будуть упроваджені в музичних, театральних, художніх училищах.

Пам'ять

ТАК НАС «ВИЗВОЛЯЛИ»...

У колишньому СРСР були не тільки дешеві ковбаса і горілка, але й велика кров і великі сльози.

Лиш тепер до нас доходить, що так званий «золотий вересень» 1939 року був насправді не золотим, а кривавим: Радянський Союз окупував Західну Україну і повів себе, як і належить окупантові. У Рівненській області тільки у повоєнні роки виселено, пограбовано, а часом і знищено понад 12 тисяч селянських родин, «провина» котрих полягала лише в тому, що вони любили землю і вміли працювати на ній, а по- більшовицькому — були куркулями.

Досі не можемо підрахувати число жертв комуністичного режиму — вбитих, закатованих у в'язницях і таборах, вивезених на спецпоселення. Десятки й десятки, а, може, й сотні їх, бо 24 тисячі кримінальних справ обласна комісія по реабілітації навіть не встигла розглянути.

Майже 20 тисяч жителів Рівненської області на сьогоднішній день реабілітовані. Це означає, що й за тодішніми, сталінськими, законами вони не вчинили ніякого злочину. А їх розстрілювали, морили голодом і холодом за колючим дротом.

Виростають нові покоління, «радянська епоха» стає історією, і люди повинні знати, що в СРСР були не лише дешеві ковбаса і горілка (за рахунок недоплат робітникам і селянам), а й велика кров і великі сльози. І «стійким ленінцям», котрі досі не розлучаються з червоним прапором, варто нагадати, якою темною тюрмою був любий їхньому серцю «союз нерушимий». З цією метою за розпорядженням облдержадміністрації готується до друку книга «Історією реабілітовані».

Недавно у заступника глави облдержадміністрації Григорія Харчука відбулася робоча зустріч з членами редколегії книги. До неї увійшли журналісти, письменники, працівники комісії з реабілітації жертв сталінських репресій, представники Товариства політв'язнів і репресованих, музейні працівники. Книга має застерегти читачів: бороніть вільну тепер Україну від нового можливого окупанта, яким би він «золотим вереснем» чи статутом СНД не прикривався.

Упорядники книги просять родини репресованих надіслати вісточку про себе, можливо, свої спогади, фотознімки, копії документів на адресу: 266000, Рівне, вул. Симона Петлюри, обласна організація Спілки письменників України.

Петро ЯКОВЧУК.

Рівне.

Пісню ту візьму собі на спомин...

ВИБРАЛИ НАЙКРАЩИХ

На запитання кореспондента «Голосу України» відповідає провідний спеціаліст Рівненського обласного управління культури Григорій Вєтров:

— У відбіркових творчих змаганнях на право участі у конкурсі молодих виконавців української естрадної пісні імені Володимира Івасюка змагалися студенти навчальних закладів системи Міністерства культури України нашої області.

На сцені актового залу Рівненської дитячої музичної школи виступило чимало виконавців. Журі визнало переможцями і рекомендувало на перший відбірковий тур, що пройде в перших числах травня у Тернополі, студентку Рівненського інституту культури Наталію Лисяк, яка співає у супроводі джаз-оркестру під керуванням Олександра Гайдабури, та вокально-інструментальний ансамбль «Небо» Дубенського училища культури. Цей ансамбль, до речі, відомий не лише на Україні, а й з успіхом гастролював у Польщі та Болгарії.

До повторного перегляду готується колектив Рівненського музичного училища.

Сергій МЕЛЬНИЧУК.

Репліка

АБИ ВІДБУТИ НОМЕР

У Чернівцях відбувся обласний відбірковий тур Міжнародного конкурсу молодих виконавців імені Володимира Івасюка. На жаль, творчого змагання не вийшло. Відповідальні за цей захід особи провели його поспіхом, не змогли залучити до участі в ньому талановиту творчу молодь, якої на Буковині ніколи не бракувало.

Переможцем огляду стала актриса Чернівецького муздрамтеатру імені Ольги Кобилянської Алла Наталушко. Можливо, що разом з нею у Тернопіль, на зональний відбірковий тур, поїде й соліст Буковинського ансамблю пісні і танцю Іван Дерда, який через хворобу не зміг показати свою програму. Оргкомітет зробив співакові скидку — його буде прослухано після одужання.

Прикро, але факт. Ще ніколи Буковина не виставляла таку мізерну творчу команду на представницькі конкурси. Тим більше на цей, місцем проведення якого обрано Чернівці, присвячений пам'яті нашого славного краянина, лицаря української естради Володимира Івасюка.

Василь БАБУХ,
власний кореспондент «Голосу України».

Чернівці.

Академія наук: НАПЕРЕДОДНІ ВЕЛИКИХ ЗМІН

В АН України розпочалися Загальні звітно-виборні збори. Незалежно від того, скільки триватимуть вони, науковці країни чекають на кардинальні зміни. Частина з них можливість цих змін пов'язує насамперед із виборами нового президента АН України та її президії.

Один сучасний, доволі відомий політичний діяч розповідав, що в застійні часи в американських університетах, куди його охоче запрошували як інакомислячого, величезною популярністю користувалися лекції діяча на тему: «Хто прийде до влади в Україні після Щербицького?» Для американців компартійний лідер уособлював цілу епоху, режим, диктатуру.

Змінилися часи, вимоги, ідеологія. А сучасники-однодумці покійного Володимира Васильовича почувають себе «на коні» й нині. Тому абсолютно резонно звучить сьогодні в багатьох наукових колективах запитання: «Хто ж стане до керма Академії після Бориса Євгеновича Патона?»

І весь парадокс не в тому, що патріарх української науки незмінно обіймає президентську посаду вже понад 30 років (хоч це саме по собі не має аналогів у світі). Суть проблеми в тому, що змінилася епоха. І люди, які не сприймали суспільних, політичних змін внутрішньо, продовжують жити і керувати в ній за законами й принципами попереднього режиму. Чи не тому за два роки незалежності національна Академія наук, маючи прекрасні потенційні можливості, багатьох учених світового масштабу, так і не стала інтелектуальним центром розбудови Української держави. Навпаки — перетворилася на оазу застою, компанійщини, бюрократії, протидії демократичним перетворенням.

Не випадково до розмови на цю тему редакція звернулася до академіка К.СИТНИКА — в науковому світі постаті неоднозначної й неординарної. Колись Кость Меркурійович був правою рукою президента АН України Б. Патона. Сьогодні і впродовж багатьох останніх років — один з найактивніших опозиціонерів і борців з порядками і принципами, якими живе і які сповідує Академія наук України.

— Костю Меркурійовичу, донедавна на багатьох, хто чув ваші промови на наукових зібраннях, читав ваші публікації в пресі, ви справляли враження науковця-демократа, борця за справедливість. Але ж кілька тижнів тому в «Літературній Україні» з'явилася публікація, де Євген Сверстюк — особистість, перед сумлінням якої схиляються тисячі людей, звинуватив вас «у моральному вбивстві» рідного брата Миколи Зерова академіка Дмитра Костьовича Зерова та його дружини Марії Яківни, підготовці «з адміністративного боку» арешту Олеся Шевченка і самого Євгена Сверстюка. Багатьох ці факти просто приголомшили. Чи не заважатимуть вони вам на цьогорічних звітно-виборних зборах говорити про справедливість, чесність, моральність в українській науці?

— Пан Сверстюк, по суті, звинуватив мене в злочині проти свого народу. І якби всі ці факти були правдивими, то говорити з високої трибуни про чесність, гідність, порядність було б великим лицемірством. Але, на щастя, жодне з цих звинувачень не має ніякого стосунку до істини, тому я з повним правом й на нинішніх звітно-виборних зборах говоритиму про моральність й справедливість в українській академічній науці. Скажу лишень, що після виходу інтерв'ю пана Сверстюка в світ, до мене підійшло кілька колег, які пам'ятають часи й події, окреслені в публікації, і запропонували звернутися до «Літературної України» з листом-спростуванням, додавши архівні документи, протоколи засідань вченої ради, свідчення очевидців. До речі, серед тих, хто підписав цей обурливий лист до редакції, є і Марія Яківна Зерова, яка й досі працює в нашому інституті. Та сама Марія Яківна, яку я, за твердженнями шановного пана Сверстюка, також «морально вбивав».

Не буду тут наводити всі свої контраргументи хоч би тому, що виправдання — перша ознака провини звинувачуваного, але скажу відверто, що мене дуже бентежать оті процеси «ідейного самоїдства нації», які розпочалися в Україні. Ми вже це впродовж своєї історії проходили не раз, тому й, мабуть, таким довгим і тернистим був наш шлях до державної незалежності.

— Власне, цей шлях триває, тому що маємо швидше державну залежність, ніж незалежність. Національна Академія наук, маючи стільки талановитих учених-особистостей, на жаль, не стала основним інтелектуальним центром розбудови держави. Як ви думаєте, чому?

— На превеликий жаль, вплив учених АН України — економістів, природознавців, суспільствознавців — на процеси розбудови держави зовсім мізерний. Інтелектуальний потенціал Академії не використовується для підготовки ініціативних чи альтернативних проектів законів, постанов, директив, що визначають політичне, суспільне, духовне життя України. Численні довідки, які завжди подавала Академія наук до директивних органів, як правило, не спрацьовували і ніхто ніякої відповідальності за свою бездіяльність ніколи не ніс. З іншого боку, владні структури держави, яка фінансує фундаментальні дослідження, не знайшли важелів, за допомогою яких можна було б одержувати від академічних установ науково-обгрунтовані, об'єктивні і надійні проекти, пропозиції, рекомендації щодо вирішення нагальних потреб України.

Українська Академія наук сьогодні набагато консервативніша, ніж російська. Наприклад, останніми роками наукові співробітники зустріли величезний спротив президії Академії наук щодо демократизації й оновлення статуту АН. Фактично жодна серйозна, обгрунтована пропозиція, висловлена вченими на зборах відділень АН у пресі, не була врахована комісією, очолюваною президентом Академії наук академіком Патоном.

У січні українські вчені ознайомилися з новим статутом Російської Академії наук, в якому знайшли відображення всі пропозиції й побажання, які ми пропонували внести до статуту АН України.

Що ж до громадянської позиції, то керівництво Академії з самого початку боротьби за незалежність зайняло шкідливу, негідну позицію: президія АН одна з перших осудила проект програми Народного Руху України, а авторів програми, зокрема співробітників Академії, на зборах затаврувала: впродовж багатьох років керівництво Академії протидіяло вільному й широкому впровадженню української мови; суспільствознавці академічних установ й досі не дали науково обгрунтованих оцінок діяльності ОУН—УПА, значенню в історії України таких «червоних дат» як 7 листопада тощо.

Що ж стосується самого президента АН України, який обіймає цю посаду, здається, 32 роки, то Борис Євгенович Патон був членом ЦК КПУ років 30 і, зрозуміло, не може сприйняти ідеї української незалежності.

— Ви кажете про це з такою впевненістю тому, що тривалий час були друзями з Борисом Євгеновичем і добре знаєте його натуру?

— Я працював з Борисом Євгеновичем Патоном у президії 26 років. З них років 22—23 ми жили душа в душу. Я тоді був на особливому рахунку в Академії — як-не-як був першим віце-президентом. Не пам'ятаю дня, щоб ми після обговорення якогось важливого питання ввечері не прогулювалися разом на Володимирській гірці чи не зайшли до нього додому на чай. Пригадую, як після пленуму ЦК КПУ, де Шелест «бив» Патона за те, що не обрали секретаря ЦК з ідеології, покійного нині, Назаренка членкором Академії наук, ми півночі блукали з Борисом Євгеновичем вулицями Києва. Він багато чого повідав мені тоді. Я не знаю, хто кого формував, але взаємний вплив був величезний. Борис Євгенович — розумна, з прекрасною пам'яттю людина. Він багато зробив для Академії, знав усю наукову кухню, мав прекрасні стосунки з усіма міністрами. Треба віддати належне: в нього є чудова риса — вірність ідеям та ідеалам. **Наприклад, Патон не сприйняв Горбачова з першого дня. Не сприйняв він і ідеї самостійності України.** Я бачив вираз обличчя президента Академії, коли він поряд з Президентом України недавно сидів у президії урочистого засідання з нагоди проголошення IY універсалу. Нам потрібні нові лідери.

— Але життя все частіше підтверджує, що ми не виховали в себе (можливо, все-таки через провінційний статус республіки) лідера-політика, лідера-господарника. Чи є на сьогодні явний лідер в академічній науці, здатний очолити й кардинально змінити, оновити національну АН?

— Я завжди обурююсь, коли мене намагаються переконати, що крім Леоніда Макаровича Президентом України не було кого обрати, або крім Бориса Євгеновича немає достойних в Академії наук. Ми європейська нація і повинні розуміти, що змінювати керівників — це норма, не змінювати десятиліттями — це ненормально. Це, якщо хочете, образа і для того, хто обіймає посаду такий тривалий час, і для тих, ким він керує. Це означає, або бездарність цього керівника, бо він не зумів виховати достойну заміну, або рабську бездарність колективу, який не спромігся висунути лідера із свого середовища.

В Академії наук є багато розумних, талановитих учених, в яких вдало поєднуються професійні й організаторські здібності. Думаю, що серед таких науковців, як Бар'яхтар, Голубець, Глеба, Єременко, Жулинський, Костюк, Марковський, Немошкаленко, Юхновський, Яцків можна вибрати найбільш достойну кандидатуру нового президента Академії наук України.

Вела розмову
Катерина КІНДРАСЬ.

Соціальний зріз

СТРАХУВАЧ ПОВИНЕН БУТИ НАДІЙНИМ

У страховому акціонерному товаристві «Саламандра» уважно ознайомилися зі зверненням українських страхових компаній корпорації АСКО до народних депутатів і Верховної Ради України щодо питання розробки Закону України «Про страхову діяльність». Поділяємо тривогу з приводу тривалої затримки з прийняттям цього Закону. Адже відсутність правової бази негативно відбивається на формуванні цивілізованого страхового ринку в Україні.

Із задоволенням відзначаємо, що багато в чому позиції страхувачів співпадають. Давно пора, наприклад, покінчити з тим, що обов'язковим мається на увазі тільки державне страхування. В проектах Закону про страхову діяльність, які САТ «Саламандра» неодноразово направляло народним депутатам Верховної Ради, пропонується, щоб обов'язкове страхування здійснювалося на вибір клієнта в будь-якій державній страховій чи недержавній страховій організації. Важливим є вирішення питання про включення в собівартість продукції або послуг підприємств та організацій на страхування майна й колективне страхування життя й здоров'я персоналу від нещасних випадків.

Проте з окремими положеннями авторів звернення погодитися не можна.

Позиція наших колег про встановлення в Законі мінімального статутного капіталу для страхових компаній у 5 мільйонів карбованців, а для перестрахувальних — 15 мільйонів, на наш погляд, позбавляє страхувачів основної якості — надійності. Зрозуміло, що шановні колеги з страхового бізнесу роблять такі пропозиції, об'єднуючи свої невеликі приватні заощадження, залишаючи в стороні інтереси страхувальників.

А страхувальники — керівники підприємств та організацій — насамперед цікавляться фінансової стійкістю страхової організації, основою якої, як відомо, є наявність оплаченого статутного капіталу. Господарники й підприємці, майно яких оцінюється сотнями мільйонів карбованців, також мають бути впевнені в тому, що страхувач в змозі відповідати за своїми зобов'язаннями.

Можуть заперечити, що величезний ризик можна віддати в перестрахування. Проте яким же має бути власне утримання страхувача з п'ятимільйонним капіталом і скільки може взяти на себе перестрахувальне товариство з капіталом у 15 мільйонів карбованців, коли основні фонди таких гігантів індустрії, як Харківський тракторний завод, «Турбоатом», Дніпропетровський ПМЗ або дніпродзержинський «Азот», становлять десятки мільярдів карбованців?

Західні страхувачі прагнуть взяти в перестрахування на нашому ринку невелику частку ризику, ведуть справи з тими вітчизняними страхувачами, які мають певну фінансову стійкість.

Виходячи з власного досвіду, САТ «Саламандра», маючи статутний капітал 25 мільйонів карбованців та 105 мільйонів карбованців резервного фонду, а також кредитну лінію п'яти банків, усе-таки вирішило збільшити статутний капітал до 200 мільйонів, а резервний — до 300 мільйонів карбованців.

Можна посперечатися й з приводу майбутнього монополізму якості однієї або групи страхових компаній. На наш погляд, наявність дрібних страхових компаній швидше призведе до домінування, фактичного монополізму на страховому ринку «Укркомдержстраху» — «Оранти». Навпаки, треба сприяти створенню могутніх недержавних компаній, здатних нині або в найближчому майбутньому конкурувати з «Орантою» й один з одним.

Крім того, нам здається досить легковажним на фоні мінімального статутного капіталу банку в 50 мільйонів карбованців пропонувати такий мізерний статутний капітал для страхової компанії. Адже на Заході банки й страхові компанії є основними власниками фінансових ресурсів. Гадаємо, невеликим страховим організаціям необхідно об'єднуватися або вливатися до великих страхових організацій для підтримки стійкості й неухильного виконання своїх обов'язків перед клієнтами. Щодо іноземних компаній, то Законом слід обмежити їхню діяльність на страховому ринку України. На наш погляд, доцільно протягом перших п'яти років прийняття Закону дозволити їм діяти не інакше як у формі спільних підприємств, що дасть можливість стати на ноги національним страхувачам.

Враховуючи, що страхування зачіпає інтереси абсолютно всіх — як юридичних осіб, так і громадян, — вважаємо, що Закон має з позиції високої вимогливості й об'єктивності підходити до регулювання діяльності страхових компаній. Для цього в ньому має бути закріплено порядок ліцензування основних видів страхування: особистого, громадської відповідальності, медичного, інтелектуальної власності.

Щодо самої процедури прийняття Закону «Про страхову діяльність». Гадаємо, краще, аби він «пройшов» через Верховну Раду як закон про банківську діяльність. Цим було б висловлено ставлення нашого парламенту до такого важливого напряму фінансово-кредитної діяльності й остаточно сформовано пакет законів з економіки.

Ігор МАССАЛОВ,
голова правління страхового акціонерного товариства «Саламандра».

Харків.

ИНФОРМАЦИЯ О ВЫПУСКЕ (проспект эмиссии) АКЦИЙ АКЦИОНЕРНОГО ОБЩЕСТВА УКРАИНСКИЙ БАНК «ВОЗРОЖДЕНИЕ»

(Окончание. Начало на 8-й стр.).

да подписка на акции будет осуществляться по льготному курсу.

Подписка на акции предусматривает заключение договора, по которому покупатель — юридическое лицо — выбирает угодный ему вариант купли акций: а) полная подписка акций со скидкой от курсовой стоимости акций; б) частичная оплата в размере не менее 30 процентов текущей курсовой стоимости приобретенных акций с обязательством полностью оплатить не позднее чем через три месяца после регистрации акционерного общества. Физические лица оплачивают полную стоимость акций по текущему курсу в момент приобретения. При себе необходимо иметь паспорт.

Уставный акционерный капитал банка формируется только за счет собственных средств акционеров. Для приобретения акций юридическим лицам необходимо представить, согласно требованиям Национального банка Украины, аудиторские справки о балансе и источниках формирования средств, направленных на приобретение акций. Запрещается использовать для приобретения акций бюджетные ресурсы, а также ресурсы, полученные в кредит или под заклад.

Владельцам пакета акций на сумму свыше 50 миллионов карбованцев по номиналу предоставляется опцион на покупку акций УБ «Возрождение» следующих выпусков по льготному курсу.

Для покупателей крупных пакетов акций предусматриваются льготные скидки с курсовой надбавки.

После полной оплаты стоимости акций покупателю выдается сертификат на общую сумму приобретенных акций, заверенный подписями и печатью банка.

С целью предотвращения монополизации управления банком доля одного акционера в уставном фонде ограничена 35 процентами.

Купля и продажа акций фиксируются в книге регистрации акций и компьютерном депозитарии банка. Владельцы акций имеют право продавать, передавать и завещать акции самостоятельно с обязательной регистрацией этих действий в банке в 10-дневный срок. Без такой регистрации соглашение купли-продажи акций банка не вступает в силу. Передача покупателями права собственности на акции этого выпуска не может осуществляться до момента регистрации акционерного общества. Эмитент (банк) имеет право выкупать свои акции у акционеров по договорной стоимости в любой срок.

Акционеры имеют право участвовать в управлении банком лично, или через своих полномочных представителей. Право на один голос дает пакет количеством в 40 (сорок) акций номинальной стоимостью 200 000 (двести тысяч) карбованцев. Один представитель имеет право представлять не более 35 процентов голосов акционеров. В случае отсутствия акционера или его представителя на Собрании акционеров его голос или голоса передают Правлению банка.

Размер дивидендов определяется очередным Собранием акционеров. Выплачивают дивиденды по акциям раз в год в течение одного месяца после годового Собрания акционеров, исходя из результатов деятельности за минувший год. Прогнозируемый дивиденд на 1993 год — не менее 100 процентов годовых. Дивиденд выплачивается чеком, перечислением на банковский счет акционера, почтовым переводом или наличными в кассе УБ «Возрождение» или его филиалах в национальной валюте, действующей в Украине на момент оплаты.

В случае превышения или недостижения объявленного уровня подписки на акции проводятся действия, предусмотренные статьей 30 Закона Украины «О хозяйственных обществах».

УБ «Возрождение» предусматривается комплексная программа целевого поощрения и льгот для акционеров банка, прежде всего для владельцев недвижимого имущества, иностранных инвесторов, владельцев крупных пакетов акций. В перспективе предусматривается переход к поквартальной выплате дивидендов.

УБ «Возрождение» приглашает все фирмы, у которых есть разрешение Министерства финансов Украины на операции с ценными бумагами, к сотрудничеству по реализации акций.

4. ФАКТОРЫ РИСКА

Принимая решение о покупке акций УБ «Возрождение», следует учитывать следующие факторы риска:

— изменение налоговой политики в сторону повышенного налогообложения коммерческих банков;

— неэффективность и непоследовательность мероприятий в сфере разгосударствления, приватизации и проведения экономической реформы;

— ухудшение экономического положения предприятий, что затрудняет привлечение их свободных средств на депозитные счета.

Средства, полученные от продажи акций, составят около 5 процентов общих активов банка. С целью нейтрализации возможных факторов риска, УБ «Возрождение» диверсифицирует направления использования ресурсов, их инвестирование в самые эффективные и детально обоснованные проекты, недвижимость, ценные бумаги и драгоценные металлы. Это сведет к минимуму риск недополучения банком прибыли и будет гарантировать выплату акционерам дивидендов и рост курсовой стоимости приобретенных акций. Значительную часть прибыли банк будет направлять на увеличение основных фондов, что будет способствовать повышению курса акций. За годы существования УБ «Возрождение» уже создал крупную материальную базу, денежные и валютные резервы, которые являются надежным обеспечением его акций. При государственной индексации уставного фонда банка повышается и номинальная стоимость акций. Средства, вложенные в акции УБ «Возрождение», при проведении денежной реформы в Украине имеют самые большие шансы на выгодную конвертируемость в новую денежную единицу.

Вклад средств в акции УБ «Возрождение» — это надежное средство защиты ваших сбережений от инфляции и потерь.

5. ОРГАНИЗАЦИЯ РАЗМЕЩЕНИЯ АКЦИЙ

Размещение акций УБ «Возрождение» осуществляется собственно банком и его филиалами. Кроме того, могут осуществляться также уполномоченными компаниями, учреждениями и другими юридическими и физическими лицами, информация о которых будет представлена отдельно.

УКРАИНСКИЙ БАНК «Возрождение»

Киев-30, ул. М. Коцюбинского, 7-а, Телефон (044) 221-30-87.

Корр. счет № 700161440 в РКЦ Нацбанка Украины г. Киева, МФО 300001 (в украинских карбованцах).

Отделения УБ «ВОЗРОЖДЕНИЕ»:

Киев, Краснозвездный проспект, 51.	(044)	276-30-90 271-31-02
Одесса, ул. Ковалевского, 30.	(0482)	23-84-15 факс 23-85-42
Кривой Рог Днепропетровской обл., ул. Циолковского, 7.	(0564)	26-38-45
Кременчуг, Полтавской обл., ул. К. Либкнехта, 43.	(05366)	6-13-23 6-13-13
Бровары Киевской обл., ул. 50-летия ВЛКСМ, 6-б.	(294)	5-58-59
Бердянск Запорожской обл., ул. Горбенко, 20.	(06153)	4-24-27 факс 4-24-27
Николаев, ул. Рабочая, 2-а.	(0512)	37-32-60
Симферополь, ул. Гагарина, 14-а.	(0652)	25-13-04 факс 25-13-04
Сумы, ул. Харьковская, 22.	(05423)	3-13-78
Херсон, ул. Кирова, 24.	(05522)	2-43-56 факс 4-33-08
Хмельницкий, ул. Владимирская, 109	(03522)	2-24-51 факс 2-24-51
Полтава, ул. Жовтневая, 18	(05322)	2-77-06
Фастов Киевской обл., ул. Осипенко, 6	(0265)	6-70-29
Ужгород, пл. Б. Хмельницкого, 2	(03122)	3-53-61
Луганск, ул. Оборонная, 112-а.	(0642)	52-31-95
Запорожье, ул. Горького, 159-б.	(0612)	60-30-07 63-02-58
Ровно, ул. княгини Ольги, 8	(03622)	3-30-21 факс 3-30-21
Антрацит Луганской обл., ул. Петровского, 17	(06431)	2-25-38

Проспект эмиссии и баланс УБ «Возрождение» проверены аудиторской фирмой «Киев-аудит-1» и утверждены Министерством финансов Украины.

Украина ждет Возрождения, а банк «ВОЗРОЖДЕНИЕ» — своих Акционеров!

КОМП'ЮТЕРНІ КОМПЛЕКСИ ДІАГНОСТИКИ ЗА МЕТОДОМ Р. ФОЛЛЯ

Вимірювання біоелектричної активності і диференціальна оцінка стану організму. Ілюстрація розташування активних точок на екрані.

Простота використання, висока самоокупність.

Демонстраційні ролики надсилаються післяплатою.

Фірма поставляє і навчає.

Телефони в Києві: 265-05-52, 450-25-96, 227-05-15.

КОНСУЛЬТАТИВНО-НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА З ІРИДОДІАГНОСТИКИ

Інструмент і помічник діагноста-початківця.

Використовуються всі відомі схеми проекційних зон райдужної оболонки.

Графічні ілюстрації на екрані і збереження діагнозів в архіві.

Вартість — 72 тис. карбованців.

Демонстраційний ролик на дискеті надсилається післяплатою.

Телефони в Києві: 265-05-52, 450-25-96, 227-05-15.

CHERNOMOR SOFT

НПО "ЧЕРНОМОРСОФТ"

Официальный дилер фирм HEWLETT PACKARD, MINOLTA, NOVELL

* новейшие образцы компьютерной техники и периферийного оборудования HEWLETT PACKARD: лазерные и струйные принтеры, сканеры и плоттеры
* копировальные аппараты и телефаксы MINOLTA
* сетевое оборудование и программные средства NOVELL
* гарантийное обслуживание

Поставка немедленно после оплаты

Украина, г. Николаев, ул. Артиллерийская, 7

Тел. (0512) 352190, 356091, 359955, 377936

Факс (0512) 358-306, 359-968.

ПОНЕДІЛОК — ДЕНЬ ВАЖКИЙ

Хокей

Зранку надійшло повідомлення з Любляни, що напередодні в фінальному матчі чемпіонату світу по групі С збірна України програла хокеїстам Латвії — 0:2. А це значить, що латиші, а не наші хлопці, в жовтні нинішнього року боротимуться за путівку на Олімпіаду в кваліфікаційному турнірі. Вони вже також перейшли й до групи В. Питання про такий же статус України, Казахстану і Словенії, де хокей набагато переважає за рівнем решту команд з групи С, розглядатиметься окремо на конгресі Всесвітньої хокейної федерації (ІІХФ).

От так, один програний матч відкинув український хокей від участі в законному розподілі благ. Утім, поразка в Любляні є ланкою цілої низки невдач. Згадаймо програш київського «Сокола» у минулому вересні в Польщі на старті розиграшу Кубка європейських чемпіонів, потім була невдача в матчах плей-офф Кубка МХЛ проти «Трактора», якому можна було й не поступатися. Нарешті, осічка збірної, до якої входили здебільшого гравці «Сокола-Ескулапа». Отакі невтішні підсумки.

А в понеділок після обіду в Палаці спорту Києва стартував чемпіонат Європи хокеїсток по групі С. Тут змагаються команди Великобританії, Франції, Чехії, Латвії та України.

На великий подив навіть на першому матчі, який розпочався о 15.00, трибуни не порожніли. От що значить ранг турніру. Чемпіонати Європи навіть у Києві проводяться не щотижня. Так от, в тому матчі в упертій боротьбі латишки переграли дуже сильну команду Франції — 4:3.

Усі чекали зустрічі Україна — Чехія. І, звичайно, сподівалися на успіх землячок, які дуже ретельно і сумлінно готувалися до цього чемпіонату. Але і від них відвернулася доля. Поразка — 0:3.

Отаким важким насправді видався понеділок. Але не забуватимемо, що тиждень складається з семи днів. Отож, не виключене й поліпшення настрою.

А тим часом чемпіонат Європи триває і завершиться тільки в суботу. Отож, кому цікаво вживу спостерігати жіночий хокей, приходьте до Палацу спорту. Вхід безплатний.

Віктор БРАНИЦЬКИЙ.

На арені Київського палацу спорту триває чемпіонат Європи з хокею серед жінок.
Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

З ПОТОКУ ПОВІДОМЛЕНЬ

Теніс. Завершився престижний турнір у Кібіскейні (США). У жінок призовий фонд був 900 000 доларів. Німкеня Штеффі Граф хоч і поступилася в фіналі Аранті Санчес з Іспанії (до речі, це її другий поспіл виграш цього турніру) — 4:6, 6:3, 3:6, але все ж посіла перше місце в світовому тенісному рейтингу. Штеффі зіпхнула з «трону» Моніку Селеш з Югославії. Вихованка львівського тенісу, а нині громадянка Латвії, Лариса Савченко-Нейленд має 15-й номер у тому престижному списку.

Шахи. Надходять пропозиції щодо проведення матчу за шахову корону між Г. Каспаровим (Росія) та Н. Шортом (Англія). Пропонуються різні призові фонди. Найбільший з них — від аноніма: 10 мільйонів німецьких марок (6 180 000 доларів). Остаточно місце проведення матчу визначиться через два тижні.

Футбол. Позавчора відбулося засідання виконкому Федерації футболу України. На ньому затверджено постанови бюро: стосовно штрафів, накладених на клуби «Кремінь» і «Карпати», про зарахування поразки «Таврії» в матчі 16-го туру проти «Кременя». Футболістові Д. Топчієву дозволено виступати за «Динамо» (Київ). Але цей клуб до 1 квітня має владнати всі спірні питання з львівськими «Карпатами».

Телебачення

ЧЕТВЕР 25 березня

І ПРОГРАМА УТ

7.00 З сьомої до восьмої.
8.00 Худ. фільм «Прощання з осінню».
9.40 Музика як слово.
10.30 З вами говорить Бог?
11.00 Молодіжна студія «Нон-стоп-рандеву».
12.00 УТН.
16.00 УТН.
16.10 Для дітей. «Вулик».
16.40 Освітній канал. Фізико-математична школа.
17.40 До міжнародного фестивалю театрального мистецтва «Березіль-93».
18.10 Мультфільм «Біла чапля».
18.30 Пріоритетні напрямки співробітництва.
19.00 УТН.
19.30 Право. Телерадіоканал.
20.10 Реклама.
20.15 Док. телефільм «Через роки, через віки». («Укртелефільм»).
20.45 На добраніч, діти!
21.00 УТН.
21.20 Спорткур'єр.
21.35 Молодіжна студія «Гарт».
22.35 До Міжнародного дня театру. Київські прем'єри. Бенефіс Ади Роговцевої.
23.15 Яблуко спокуси.
23.45 УТН.

І КАНАЛ «ОСТАНКІНО»

8.00 Новини.
8.20 Прем'єра худ. телефільму «Просто Марія».
9.05 У дні шкільних канікул. Короткометражний худ. телефільм.
9.30 «Музика». Мультфільм.
9.40 «Не залишай...». Худ. телефільм. 1 серія.
10.50 Прес-експрес.
11.00 Новини (з сурдоперекладом).
11.20 «Овід». Худ. телефільм. 3 серія.
12.25 «Фотографії на стіні». Худ. телефільм. 2 серія.
13.55 Мультфільм.
14.00 Новини (з сурдоперекладом).
14.25 Телемікст.
15.10 Блокнот.
15.15 Прем'єра короткометражного худ. телефільму для дітей «Кешка і маг».
15.45 Прем'єра мультфільмів.
16.15 Джем.
16.45 ...До шістнадцяти і старші. У перерві — 17.00 Новини.
17.50 Погода.
17.55 Прем'єра худ. телефільму «Просто Марія».
18.45 Кінопанорама.
19.40 Вечірня казка.
19.55 Реклама.
20.00 Новини.
20.40 Лотто «Мільйон».
21.10 Худ. фільм «Летять журавлі».
23.00 Новини.
23.20 «Жас канат» — «Крила молодих». Музична програма.
0.15 Футбол. «На шляху до Уемблі».
1.15 Прес-експрес.

ІІ ПРОГРАМА УТ, КАНАЛ «РОСІЯ»

8.50 Ранковий концерт.
9.05 Ура, канікули. Худ. фільм.
10.35 Телекросворд.
11.05 Худ. телефільм «Санта-Барбара». 146 серія.
11.55 Якщо вам після...
12.25 Дозвілля. Друзі наші, кішки.
12.40 Селянське питання.
13.00 Вісті.
13.20 Реклама.
13.25 Ностальгічні посиденьки.
13.50 «Прилітай, золота бджілко». С. Шервінський.
14.30 Антракт. І. Шварцберг (скрипка).
15.00 Термінал.
15.30 Там-там-новини.
15.45 Гра без програшу.
16.15 ТрансРосефір. Уральський варіант.
17.00 М-трест.
17.15 Треба пам'ятати.
17.45 Парламентський вісник.
18.00 Табір Земфіри Жемчужної.
18.55 «Укртелефільм» представляє: «Рукавичка». Відеокомікс за мотивами української народної казки.
19.05 Київська панорама.
19.25 Свято кожного дня.
19.35 Худ. телефільм. «Санта-Барбара». 147 серія.
20.25 Хроно. У світі авто- і мотоспорту.
21.00 Тихий дім.
21.55 Реклама.
22.00 Вісті.
22.20 Зірки говорять.
22.25 Спортивна карусель.
22.30 Екран кримінальних повідомлень
22.40 Чемпіонат Європи з хокею серед жінок. Україна — Латвія. 3 період.
23.10 Тихий дім. Продовження.

СТУДІЯ ПРОГРАМ «ТЕТ-А-ТЕТ»

12.45 Мультфільми.
13.00 Худ. фільм «Гардемарини, вперед!». 4 серія.
14.25 Співає Елтон Джон.
19.15 Мулвтфільми.
19.30 Худ. фільм «Змієлов».
21.10 «Шлях нагору».
21.25 Худ. фільм «Клітчастий прапорець».

ГОЛОС УКРАЇНИ

ЗАСНОВНИК — ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ з 1 січня 1991 року.

Головний редактор Сергій ПРАВДЕНКО.

РЕДКОЛЕГІЯ: Анатолій ГОРЛОВ, перший заступник головного редактора; Олександр БІЛИК, заступник головного редактора; Володимир КРАСНОДЕМСЬКИЙ, завідуючий відділом гуманітарних проблем; Борис СИДОРЕНКО, заступник головного редактора; Анатолій СОЛОНСЬКИЙ, редактор відділу кореспондентської мережі; Віталій СУДДЯ, відповідальний секретар.

Адреса редакції: 252047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.

ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 441-89-61; 441-89-46; телефакс — 224-72-54; відділ реклами — 441-89-34, 441-89-44.

⊙ Рукописів не повертаємо.

⊙ Листування з читачами — тільки на сторінках газети.

☆ Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.

☆ За точність викладених фактів відповідальність несе автор.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами.

Індекс 60955.

Загальний тираж 814907

Комбінат друку видавництва «Преса України».

252047, Київ-47, проспект Перемоги, 50.

1 2 3 4 5 6 7 8 9

Зам. 0311054.